

MAGYARI

A DO

T. „Otthon” Írók és Hírlapírók Köre
HUNGARIA BUDAPEST
VII., Erzsébet-körút 9—11.

Igazgató és felelőszerkesztő: **dr Paál Árpád**

Laptulajdonos: **SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R.-T.**
Törv. szám: Tr. B 11/11. Jun. 1938.

Főmunkatárs: **dr Gyárfás Elemér**

Ünnepélyesen aláírták a francia-német jószomszédi nyilatkozatot

**Ribbentrop német külügyminiszter meleg fogadtatásban
részesült Párizsban. — Tisztelgő látogatás Lebrun köztársasági
elnöknél. — Daladier miniszterelnök villásreggelit adott a
német vendég tiszteletére. — A nyilatkozat szövege**

Párizsból jelentik: A francia-német közös nyilatkozat aláírása a francia külügyminisztérium óratermében kedden délután 4 óra után néhány perccel megtörtént. Ribbentrop délnél kihallgatáson jelent meg Lebrun köztársasági elnöknel az Elysée palotában. A kihallgatás, amelyen Weltzek német nagykövet is részt vett, 25 percig tartott. Déli 1 órakor Ribbentrop részt vett azon a villásreggelin, amelyet a miniszterelnökségen Daladier adott a tiszteletére. A villásreggelin, Bonnet, Chaumet és számos francia és német előkelőség vett részt. Fél négy óra előtt néhány perccel érkezett meg a Quai d'Orsairra előbb Bonnet, majd Ribbentrop, akit a párizsi német nagykövet kísért.

A külügyminisztérium magasabbrangú tisztviselői és a sajtó képviselői elhelyezkedtek az óraterem mellett levő helyiségben, hogy szemtanúi legyenek a nagyfontosságú nyilatkozat aláírásának. A miniszterek megérkezésük után helyet foglaltak a hatalmas kaudailó előtt elhelyezett asztalnál. A terem csillárjai ragyogó fénybe borították a termet. Az aláírás formáságai csak néhány percet vettek igénybe. A nyilatkozat szövegét azonnal közzétették a nyilvánossággal és az így hangzik:

— Ribbentrop Joachim, a német birodalom külügyminisztere és Bonnet György, Franciaország külügyminisztere kormányaik nevében és megbízásából a következőkben állapodtak meg:

— A német és francia kormány teljes mértékben meg van győződve arról, hogy Németország és Franciaország közötti békés kapcsolatok és jószomszédi viszony az európai helyzet megszilárdításának és az általános béke fenntartásának egyik legfontosabb tényezője. Következésképpen a két kormány megtesz minden tőle telhetőt, hogy biztosítsa az országok közötti kapcsolatok ilyen módon való kialakulását.

— A két kormány megállapítja, hogy országok között nincs több területi természetű függő kérdés és megismétli, hogy az országok között megvont határ végleges.

— A két kormány elhatározott szándéka, hogy harmadik hatalommal szembe fennálló különös kapcsolatok fenntartásával, a két országot érintő valamennyi kérdésre vonatkozólag tanácskozást kezd, amennyiben e kérdések jövőbeli fejleménye nemzetközi feszültségre vezethetne.

— A jelen szerződés azonnal érvénybe lép.

A közös nyilatkozat aláírása után Ribbentrop, Bonnet és Alexis és Leger, valamint Weltzek párizsi német nagykövet Bonnet dolgozószobájába vonult, hol az öt diplomata behatóbb tanácskozást folytatott egymással.

Többszázéves határkérdés elintézése

Párizsból jelentik: A francia-német nyilatkozat aláírása utáni sajtófogadáson Ribbentrop német birodalmi külügyminiszter a következőket mondotta:

— A mai nyilatkozattal Franciaország és Németország más államokkal való szilárd barátságuk alapján, egyetértésre jutottak, hogy végetvetnek a többszázéves határkérdésnek és kölcsönösen elismerik a két ország területét, hogy megkönnyítsék az egymás életbevágó érdekeinek kölcsönös elismerését. Amikor a két egyenlőjű nagy nemzet helyreállította a jószomszédi viszonyt, nemcsak a jóakarát van meg bennük, de semmiféle lényeges ellentét sincs közöttük, ami komoly összetűzést okozhatna. A két ország gazdasági érdekei kiegészítik egymást. A két nép elismerve egymás háborús erőnyeit, megtalálhatja természetes kiteljesedését a békében. A mai francia-német nyilatkozat véget vet a politikai előítéleteknek és az az egyetértés, amely a nyilatkozat szelleméből fakad, nemcsak a két kormányt hatja át, hanem a két ország népét is. Ami az új külpolitikai irányzatot illeti, a német nép érzelmeit megmutatta az a meleg fogadtatás, amelyben Daladiert Münchenben részesítették. Remélem, hogy a mai nyilatkozat új korszakot nyit a két ország viszonyában.

Ribbentrop után Bonnet nyilatkozott és

többek között a következőket mondotta:

— A francia kormány éppúgy, mint valamennyi elődje, mindig ugyanazzal az őszinteséggel a béke fenntartásáért és megszilárdításáért fáradozott. A jószomszédi kapcsolatok helyreállítása Franciaország és Németország között éppúgy mint annak a közös akaratnak a kifejezése, hogy békés kapcsolataikat kifejléssék. Lényeges eleme e szándéknak. Ezért különös örömmel tölti el a nyilatkozat aláírása, amely elismeri a meglévő határokat és ezzel véget vet egy hosszú történelmi vitának és egyengeti az együttműködés útját. A két ország között nincs vitás pont, amely alkalmas lenne arra, hogy kapcsolataikat békés alapjait kérdéssé tehesse.

Ezt a meggyőződést előmozdítja a két nemzet között régóta fennálló kölcsönös bizalom, amellyel tartozik egymásnak az a két nép, amely a világháború alatt őszemérvén hősieségét és most el van tökéltve, hogy a bizalom és béke légkörében dolgozzon együtt.

— Nem kételkedem abban, hogy ez a mai kölcsönös nyilatkozat fontos hozzájárulást jelent az általános megbékéléshez. Különösen fontos szakasza ez a nyilatkozat a megbékélés és együttműködés művének és Franciaország fő óhaját, hogy ehhez valamennyi nép társuljon.

(Tudósításunk folytatása a 3-ik oldalon).

Az első sajtócéh

Tegnapi számunkban mi is közöltük azt a Kolozsvárról küldött tudósítást, mely arról ad értesítést, hogy ottan megalakult az újságírók szakmai céhe, illetve megtartotta alapító gyűlését. Az igazgatóválasztmányt úgy állították össze, hogy 12 tagja közül 6 román, 5 magyar és 1 zsidó. A felügyelő-bizottság 5 tagja közül 3 román, 2 magyar. A körzeti bizottság 4 tagja közül 3 román, 1 magyar. A tisztikarból az elnök és főtitkár román, az alelnök és pénztáros magyar. A céh működési területe a kolozsvári királyi helytartóság hatósági területével esik egybe. Az október hóban kiadott céhtörvény ugyanis kimondja, hogy minden foglalkozásra nézve egy-egy helytartóság területén csak egy céh alakítható, de ez az egy az egész helytartósági területre kiterjed, csak éppen fiókalakulatai lehetnek a helytartósági vidék fontosabb központjain. Persze mindez akkor következik el, ha majd a céhet a felsőbb hatóságok is elismerik.

Eddigi értesüléseink szerint ez a kolozsvári újságíró-céh az első, mely Erdély és Bánság területén megalakult; sőt talán az egész Románia területén is magának vitathatja az elsőséget. És első alakulás nemcsak az újságíró foglalkozásuk körében, hanem az összes egyéb olyan foglalkozásuk között is, melyek a céhtörvény szerint szervezkedésre vannak utalva. A céhtörvénynek ez a ráutalása ugyan nem kötelező, sőt a törvény 43. szakasza világosan kimondja, hogy szabad egyesülés az elvi alapja a céhek alakulásának. Aki akár akadályozóan, akár kényszerítően lép föl, hogy egy vagy több személy részt vegyen egy céhben, vagy a részvételtől tartózkodjék, az egyformán büntetésnek teszi ki magát, mely büntetés 5000—20.000 leig terjedő pénzbírság és 15 naptól három hónapig terjedő elzárás. Tehát a céhek alakítása nem kényszerítő kötelezettség, csak lehetőség.

Azonban a törvény olyan előnyöket, illetve kizárólagosságokat ír elő az alakulandó céhek javára, hogy ezek folytán ajánlatos, illetve célszerű az azokba való sorakozás. Először is ez a szervezkedési forma az, mely leginkább számíthat arra, hogy a kézi és szellemi munka körében foglalkozók csoportosulásainak megadja a jogi személyiség elismerését. A törvény 51. szakasza ugyan kimondja, hogy az eddig törvényes alapon működött foglalkozási csoportok is kérhetik a munkaügyi minisztertől meglévő jogiszemélyiségük megerősítését, s e kérésre a törvény közzétételétől számított két hónap a határidő. Ha kérésüket nem teljesítik, akkor is tényleges egyesülésnek megmaradhatnak, de szakszervezeti elnevezést nem használhatnak, s vezetőik személyükben korlátlan felelősséggel tartoznak az egyesülés minden ténykedéséért.

További előny, amiket az elismert céhekre a törvény előír, némely kizárólagosság. A céh nemcsak a maga közügyeiben, hanem tagjai szakmai ügyében is a bíróság előtt fölléphet. Kizárólag a céh van jogosítva, hogy az illető foglalkozásuk nevében képviselőket küldjön a munkakamarába, továbbá a társadalombiztosító hivataloknál, pénztáraknál és döntőbíróknál való közreműködésre. Kizárólagos még a joga arra, hogy kollektívszerződéseket kössön, s egyeztetési vagy döntőbíráskodási tevékenységet folytasson, ha az illető foglalkozási

Magyar Uriasszonyok Lapja

Szépirodalom. — Művészet. — Újvat.

Modern kézimunka és gyermek-lap melléklettel megjelenik havonta háromszor.

Komoly érdeklődők kérjenek a legszebb magyar folyóiratból ingyen mutatóvényszámot. Ha három példányos mutatóvényszámot óhajtanak, 9 lej értékű postabélyeg beutalását kérem.

Megrendelési hely: **TÖRÖK JÁNOS** Nagyváradi Oradea, Căsuța poștală Nr. 47.

Ágban munkazavarok állanak elő. Ezeket a kizárólagosságokon kívül természetesen megvan a céheknek minden olyan szabadsága is, mely a szakmai önképzést, közös vagyonszerzést és gazdasági szervezkedést előmozdítja. De ebben már nincs kizárólagossága; ez más foglalkozási csoportosulásnak is szabad.

A céhek tehát ha nem kötelezők is, az el-soroltakban van valami olyan törvényes kiváltságuk, mely alkalmas arra, hogy erős vonzást gyakoroljon. De a törvény célzata e kiváltságoláson túl nem törekszik arra, hogy az illető foglalkozásban levők mindenikét egyetlen testületbe foglalja, s a céhbe mintegy be-kényszerítse. Idéztük a törvénytörzszakaszt, mely az ilyen kényszerítést bünteti. Még ugyanaz a törvénytörzszakasz azokat az ígéretek és ajándékozásokat is tilalmazza, melyek a szabad egyesülési jog gyakorlását befolyásolhatnák. Tilalmazza a fenyegetéseket, erőszakoskodásokat, munkába fogadások megtagadását, vagy munkából kizárást méginkább. És amint már szintén jeleztük, az eddigi törvényes szervezeteket még jogiszemélyiségük megerősítése nélkül is megtűri, csak éppen a vezetők korlátlan személyi felelőssége mellett.

A törvény kibocsátásakor maga a törvény-szerző Ralea munkaügyi miniszter is így nyilatkozott: „Bizonyos körök részéről úgy tün-tették fel ezt a törvényt, mint a szakszervezeti szabadság elnyomására irányuló törekvést. Szükségessé tartom azt a felvilágosítást, hogy nem volt szándékomban rendőri célzatú törvény hozatala. Ez a törvény nem irányul senki ellen. Az alkotmány 26-ik szakasza elismeri az egyesülési szabadságot. Ezt mi is tiszteletben tartjuk. Mindenkinek jogában áll az egyesület-alkotás.” A törvényalkotó részéről jött ez a magyarázat hiteles erejű. Azt még kiegészíti a törvénynek az a rendelkezése is, mely ki-mondja, hogy a céhek alkotásához nem szük-

séges az illető összes foglalkozásbeliek tömörülése, hanem elegendő azok tizedrészenek az alapító és fenntartó együttléte.

Ami a sajtómunkások kolozsvári céh-alkulását illeti, annak az elmondottak szerint megvolt a célszerűsége, de a kényszerűsége nem. Ugy a román, mint a népkisebbségi újságíróknak megvolt a maguk külön-külön szakmai szervezete, s azok bizonyára meg is tették azt a bejelentést a maguk jogiszemélyisége megerősítésére, melyet a céhtörvény 51-ik szakasza előírt. Mivel azonban a munkakamarában való képviselést egészen jogos szakmai érdekek az újságírókra is; továbbá mivel ilyen képviselést csak a törvény által előírt céh útján érhető el; végül mivel egy helytartóság területén ugyancsak a törvény szerint csak egy céh alakulhat; ennél fogva ez volt az ok, mely a román és a népkisebbségi újságírókat ilyen közös céh alkotására ösztönözte. Mindez azonban nem teszi fölöslegessé, hogy az újságírók külön népi szervezetei meg ne maradjanak. A törvény is lehetővé teszi ezt, s a miniszter idézett magyarázata is világosan kifejezi az erre vonatkozó szabadságunkat.

Az újságírás foglalkozásának megvan az a sajtószerűsége, hogy bizonyos nyelvi étellel van szerves összefüggése. Az újságírás mintegy az illető nyelv népének a szellemi alkatrésze. Leg-alább is annak kellene lennie, ha komoly és magaslatos hivatást akar teljesíteni. Nem merülhet ki tehát csupán szakmai érdekek szolgálataiban, nem tarthatja öncélnak a maga fenntartását, sem azt, hogy kiváltságos kedvezésekre jusson, például: újságírói szabadje-gyeket biztosítson. Az újságírói foglalkozás-

nak népművelési rendeltetése van elsősorban s csak e rendeltetés teljesítésére jöhetnek számba a sajtó üzleti, gazdasági és szakmai szempontjai. A népi együttérzés ápolása és ahhoz való hűség nélkül a sajtónak, különösen a népkisebbségi sajtónak, nincs is semmi értelme. Államunk meglévő jogrendszere pedig kulturális szabadságot kíván biztosítani a népkisebbségeknek. És az egyházon, meg az iskolán kívül éppen a sajtó az, amelyen át ez a népkisebbségi jog megvalósulhat. Tehát a népkisebbségi újságíróknak így államjogi alapon is megvan a maga különleges hivatása a saját népe iránt.

Természetes, hogy ezt a külön hivatást, az erre való nevelődést nem ápolhatja közös szakmai szervezetekben, mert azok nem fordíthat-nak gondot a különleges népi szempontokra. Viszont ezeket elhanyagolnia egy-egy népkisebbségi sajtómunkásnak éppen azért nem lehet, mert ezzel saját népe iránt lenne hűtellen. Amellett az államot és a néptöbbséget is meg-tévesztené, mert saját népe életfogytáig kifejezetlenül hagyva, ezekről vagy eltulzott, vagy elhomályosított képet engedne kialakulni. Az ilyen hamis látszatok pedig a népkisebbségek iránti megértő és megnyugtató állampolitika kifejlődését is elháríthatnák. Tehát nemcsak népi, de állami érdek is, hogy a népkisebbségi sajtómunkások a maguk különleges szervezeteiket s abban a népük nyelvi és szellemi életével való lelki összefüggést megtarthassák. Csak így lehetnek népük hűséges, igaz és megbízható szószólói. Magasabb erkölcsi szempontból erre nagyobb szükség is van, mint a szakmai céhek ápolására.

Tuka szlovák vezért nagy ünnepséggel fogadták Pozsonyban

Pozsonyból jelentik: Tuka tanár, a szlovák nép egyik vezére, kedden délután Pozsonyba érkezett, ahol ünnepélyesen fogadták. Tuka-t Durcsánszky üdvözölte és annak a kivánságának adott kifejezést, hogy Tuka legyen a pozsonyi egyetem rektora.

Tuka válaszában hangoztatta, hogy a szlovák nemzetnek nem elég az autonómia, mert joga van a szuverén, önálló szlovákiai életre. Azt fejtegette, hogy a politikai események neki adtak igazat. Igazának igen szomorú bi-

zonyítéka van. Amikor Dévénről volt szó, melyet — mint ismeretes — a határrendezés során Németországhoz csatolták, a szlovák kormány öt küldte Berlinbe, hogy ebben az ügyben valamit elérjen. Ott azonban igen hiúvósev és elutasítóan fogadták, ezekkel a szavakkal:

— Mit akar, hiszen Prága már átengedte nekünk Dvényt!

Tuka ezután összefogásra és tömörülésre hívta fel a szlovákokat a küszöbönálló választások alkalmából.

A katolikus restauráció művészele

Írta: dr. Jarczay János

A barokk művészetét értjük alatta, amelynek bár nagyszabású profán megnyilvánulása is van, mégis az egyházművészetben a hangsúly. A vallásos művészet utolsó, mindent túlszárnyaló ideje a barokk, ahol a világi feladat csak másodrangú szerepet játszik. Ez az a korszak, amelyben az Egyház akarata határozza meg a képzőművészeti stílust, mégis ebben loyolai Szent Ignác, neri Szent Fülöp, boromei Szent Károly és Szent Teréz lelkisége nyer kifejezést. A kultúrperiódus, mert ha ma már nemesek képzőművészeti vonatkozásban beszélünk a barokról (barokk irodalom, színház, állameszme stb.) a reneszánsz végétől a „felvilágosodás” koráig tart. A nagy harc a barokk ellen az enciklopédistákkal veszi kezdetét, ami a mi szemünkben bizonyos fokig negatív magyarázatul szolgálhat. Érdeklükben állott az istentagadónak megvetetté tenni a barokkot és ez sikerült is nekik, hiszen a tudatlanok a barokról még ma is mint rossz jezsuita stílusról beszélnek. A XVIII. század óta egész mostanáig csak a reneszánsz a jó, ami előtte és utána volt, szerintük nyakatekert, rossz, primitív. A görögöt, mint stílusmeghatározást a XVIII. században még mint barbárt alkalmazták. El tudták hinni, hogy az kor, amely a strassburgi és a bécsi dómot, a bécsi Stefans-

Kirchét, a párizsi Notre Dame-ot létrehozta — „sötét” volt.

Etimológiailag a barokk, a spanyol „barocca” = formátlan, gyöngy szóból származik. Az egész stílus-korszakot akarták a formátlan, idétlen gyöngy elnevezéssel megjelölni, csúfolni. A kereszténység két dicső korszakát, a görögöt és a barokkot, akarták neveltségessé tenni az elnevezéssel, nem kegyelmezték a kor művészetének, mintahogy a két korszak szellemiségének sem.

A XIX. század, a racionalizmus kora, természetesen a barokk iránti ellenszenvet még elmélyíti. Burekhard a reneszánsz legnagyobb szószólója és vele együtt sokan hitték, hogy a barokk a reneszánsz után hanyatlás. Burekhard azonban élete végén bevallja a lelkében lejátszó nagy tragédiáját: tévedett. Kiadója azonban nem engedte meg, hogy a barokról való megváltozott véleményét nyilvánosságra hozza, mert ez rontotta volna a „Kultur der Renaissance” piacát, amely akkor már világhírű könyv és jó üzlet volt.

A barokk eredete homályos, útja kígyózó. A reneszánszból fejlődik, csak nem úgy, mint Burekhardék vélték, akik, ha sommásan fejezik ki magukat, elkorcsosult reneszánsznak tekintették, holott az új művészet a régi elemeket tényleg felhasználva, egy új, expresszív művészetet alakított. A késő reneszánsz idején, amikor a stílus a tetőfokát elérte és az új elképzelések kezdetén — pontosan nem tudjuk az időt — elmosódnak a határok. Rómában és Firenzében körülbelül egyidejűleg az új és a

régi művészeti irány összeolvad.

A kézikönyvek Michelangelóról mint a barokk atyjáról beszélnek. Valóban nála erősen megnyilvánul az új szellem, amelynek vallásos jellege annyira kifejező, hogy némelyek egyet fordítva a dolgon, Michelangelót a középkori szellem zárókövének tekintik. Ne legyünk egyoldalúan elfogultak Michelangelo mellett. Megváltozott a világ, a protestantizmus előretörése az 1527. év májusa, a „sacco di Roma”, a törökök fellépése, — hogy csak a főbb mozzanatokat említsük, — megingatja a reneszánsz emberét. Castiglione ideális, előkelő Cortigianója elbukott. A művészet szenzibilis és nemesek a földrengésszerű jelenségeket érzik meg. Ezért már Michelangelón kívül Raffaelnél (Borgo égése), Tiziannál (Adógaras; Assunta), Correggiónál (Pármai freskók) megérezzük az új elgondolást, amelyek fókuszában az Egyház dicsőítése áll. És még csak nem is a képzőművészetben egyedüli a törekvés. Gondoljunk a zenében Palestrinára, az irodalomban Tassóra, Ariostóra, Micsoda csúcok!

Elérkezett az idő és a reneszánsz optimista művészeti nézete a lelkeket nem elégíti ki. A vallási és politikai nagy csapások nyugtalanokká teszik az embereket. Új lelki tartalom teremti meg az új utat. Az Egyház potemiáját a reformációval szemben egészen jellegzetesen bizonyítja a művészet. A katolikus restauráció a merev, formális reneszánszot azonban kifejezővé tudta alakítani. Az ellenreformáció az építészet terén új tértípust tud létrehozni. A XVI. század közepén Vignola megteremti az

Bizalmat szavaztak a Spaak-kormánynak

Brüsszelből jelentik: A képviselőház kedd este igen élénk vita után 111 szavazattal 49 ellenében bizalmat szavazott a Spaak-kormány. Nem szavazott 21 képviselő. A legtöbb szociál-demokrata képviselő Spaak ellen szavazott.

Rómában viharos tüntetés volt Franciaország ellen

— Mackensen német nagykövét barátságos közbenjárást tett Ciano külügyminiszternél — Hitler kancellár az olasz-francia ellentét kiegyenlítésén dolgozik —

Rómából jelentik: Az olasz ifjuság, válszól a tuniszi és korzikai olaszellenes tüntetésekre, kedden viharosan tüntetett Franciaország ellen. Több ezer főnyi tömeg gyűlt össze a Palazzo Venezia előtt és ezt kiáltozta:

— Tuniszt akarjuk!

A tömeg Mussolinét is akarta látni, de a Duce nem jelent meg az erkélyen. Erre a tüntetők a francia nagykövetség székháza felé indultak. A palota környékét rendőrkordon zárta el. Egyes helyeken kisebb összetűzések voltak a rendőrség és a tüntető ifjuság között.

A *Giornale d'Italia* jelentése szerint a libiai olasz határral szomszédos tuniszi határvidéken lázas sietséggel ássák a lövészárkokat. Mindenütt erődítményeket emelnek és a part-és légvédelmi berendezéseket háborus készütségbe helyezték.

Párizsból jelentik: A francia sajtó meglepéssel vesz tudomást arról a lépésről, amelyet Mackensen római német nagykövét Ciano-nál tett. A nagykövét, hír szerint, azt a német nézetet tolmácsolta Rómában, hogy megértéssel viseltetik ugyan Olaszország vágyai és kívánságai iránt, de a franciaellenes tüntetéseket, amelyekről a római hivatalos körök távol álltak, mostanában nem látja célszerűeknek.

A *Matin* berlini jelentése szerint Hitler kancellár személyesen fáradozik azon, hogy kiegyenlítse azt az újabb ellentétet, mely az olaszországi franciaellenes és a franciaországi olaszellenes tüntetések miatt a két állam között támadt.

új templomot, az új kolostort. A barokk képzőművészet hirtelen előretörése a képrombóló protestantizmusra felelet. A barokk védekező álláspontja az Egyháznak általa egy eddig ismeretlen misztika bontakozott ki.

A barokk misztika nem egyezik a középkorival. A román, a gótikus kötöttebb a művészi megjelenésében. A barokk szabad, nincs határa. Sejtelmes vágyait és igazságát pszichológiai elemekkel fejezi ki. Az extázis és páthosz között mozog. Egyik főcélja a misztikus gondolat materializálása. Vállalkozik a lelkiek látható kifejezésére.

Az ideális reneszánsz „elképzelés” heroikussá lett. Eddig ismeretlen mágikus fények törnek elő, mert a tárgy a legfelfokozottabb kifejezést kívánja. A központban az építészlet áll, ezt szolgálja a festés és szobrászat is és minden építmény felett a templom, amely nem kisebb feladatot kíván megoldani, minthogy a földet az éggel kösse össze. Szétszakítja a mennyezetet (Róma, S. Ignacio) és mi az égbe, a végtelenségbe tekintünk.

A barokk egyértelmű. A művészeteket egy gondolat fűzi össze és pedig annyira, hogy a határok is eltűnnek. A festészet, a szobrászat, az építészlet egymásfelé tolnak. Például a szobrászat és építészlet festőivé lesz. A mozgás a probléma, a túlfűtöttség a fontos, a pompa a lényeg — olvassuk a közhelyeken. Aki csak ezt látja a barokk képzőművészetben, az mellébeszél. Nem a méret a fontos, nem az előretörő dekoratív fokozása, nem a formák, tagoza-

A nagy nemzetközi problémák megbeszélései Tanácskozás a francia és német barátságos viszony további kifejtéséről

— Tudósításunk folytatása az első oldalról —

Párizsból jelentik: Az a tény, hogy kedden délután a francia-német eszmecsere egyetlen szakértő sem vett részt, arra mutat, hogy a tanácskozásoknak egészen általános eszmecsere jellege volt és hogy nem lehet tulajdonképpeni tárgyalásról beszélni. A tanácskozáson a nagy nemzetközi problémákról volt szó, főleg a két országot érdeklő politikai és gazdasági kérdésekről. A két nemzet barátságos viszonyának és gazdasági csereforgalmának fejlesztésére irányuló minden lehetőségét megvitatták a délután aláírt diplomáciai okmány szellemében és alapján.

Mint francia diplomáciai körökben hangoztatják, ezeken a tanácskozásokon semmiféle más hatalom érdekeiről nem volt szó, mint ahogyan a nyilatkozat, amely a tanácskozások alapjául szolgál, teljes szabadságot hagy a két országnak harmadik hatalommal szemben vállalt megállapodásai tekintetében. Mind francia, mind német részről hangoztatják a tanácskozások szívélyes jellegét.

EGYETLEN KÉRDÉS, AMIBEN ELTÉRŐ A KÉT ORSZÁG FELFOGÁSA: A BOLSEVIZMUS.

Párizsból jelentik: A „Paris Soir” Ribbentrop nyilatkozatát közli, amelyet a német külügyminiszter a lap munkatársa előtt tett. Ribbentrop nyilatkozatában hangoztatta, hogy mindig óhajtott a Franciaországgal való megegyezést és régóta dolgozik a cél elérése érdekében. A német frontharcosok megbecsülése, amelyet a francia katonák iránt éreznek, még a háborúból származik és ez megadja az alapját a megértésnek. Az utóbbi években senki sem dolgozott többet a francia-német megegyezés érdekében, mint éppen a frontharcosok és bizonyos, hogy

nincs olyan életbevágó kérdés a két

ország között, amit békésen rendezni ne lehetne.

— Franciaországnak is megvannak a maga új barátaival és Németországnak is. Ez a körülmény azonban nem lehet akadálya annak, hogy a barátságok között hidat verjenek és létrehozzanak egy olyan megegyezést, mely az említett országok földrajzi helyzetéből indul ki. Egyetlen kérdés van, amelyben a két ország Franciaország más véleményen van, mint Németország. Ez a bolsevizmus. Az eltérés talán onnan származik, hogy mi németek évek hosszú során szomorú tapasztalatokat szereztünk a bolsevizmusról. Biztosak vagyunk abban, hogy Hitler és Mussolini a bolsevizmus leverésével az európai kultúrát mentették meg. A francia nép is szereti a békét és tudja, hogy minden francia, aki valójában megismerte a bolsevizmust, elfordul tőle és nem lehet annak híve. Az utóbbi hetek eseményei is ezt mutatták és Németország csak örül annak, ami történt. Az egyezmény aláírása új korszak megnyitását jelentheti a német-francia viszonyban és remélem, hogy ez így fog történni.

KÜLCSÖNÖS POHÁRKÜSZÖNTÉS HITLER KANCELLÁRRA ÉS LEBRUN KÖZTÁRSASÁGI ELNÖKRE.

Párizsból jelentik: Bonnet francia külügyminiszter kedden este ebédet adott Ribbentrop tiszteletére a Quai d'Orsain. Az ebéd a francia kormány több tagja részvételével. Német részről megjelent Weltzek nagykövét is, a német külügyminiszter kíséretének tagjaival. Az ebéd során a francia külügyminiszter Hitler kancellár egészségére, a német külügyminiszter Lebrun köztársasági elnök egészségére üritette poharat.

SZÉLESKÖRŰ KÜLPOLITIKAI VITA INDUL A KÉPVISELŐHÁZBAN.

Párizsból jelentik: A francia képviselőházat december 8-ikára összehívják. A képviselőház ülésén előreláthatólag széleskörű külpolitikai vita indul, amire a kormány alkalmat fog adni.

Albánia ifjú királynője, a magyar származású Apponyi Geraldine, az új albán rádióállomás felavatásán avatóbeszédet mondott a mikrofon előtt.

tok, oszlopok, pillérek, záróvonalak, a tömegek, a tér, a nagy dimenziók, hanem a hajtóerő, amely, hogy kifejezhessem, a művészet által formál, organizál. A lényeg és a szándék az eredmény, amely létrehozza. A művészet agg títánja, Michelangelo, amikor a borzalmas pillanatot festi a Sixtina falára, az Utolsó ítélet, a nagy művet Isten dicsőségére, a lelke gyógyulására végzi és a másik aggastyán, III. Pál pápa, ott az ingadozó létrán, ott áll Michelangelo mellett, ellenőrzi a munkát és figyeli, hogy miként születik a barokk.

Ezek az emberek nagyot akartak. Noha elismerjük, hogy kolosszális teljesítmény a Szent Péter kupolája, formája eredeti, ritmusa páratlan, mégis fontosabb, hogy művész és megbízója az Eg számára hozta létre.

A barokk gyökere Itáliából indul el, mint ahogy az ellenreformáció is ott kezdődik. Egészen csodálatos, hogy bárhol lesz uralkodóvá a barokk, a helyi jelleget veszi fel. Univerzális és mégis nemzeti tud lenni. Ezért beszélünk spanyol, osztrák, sőt magyar barokkról is. A barokkban van individuális, mint ahogy a naturalizmus is lényegéhez tartozik. Ezekre az alapjellegzetességekre esik majd szíjjel a XVIII. század után. Két századig uralkodott a művészet felett a barokk szellemiség. Túlzás nélkül állapíthatjuk meg, hogy ez volt az utolsó nagyszerű stíluskorszak. Erdemes vele foglalkozni, belemerülni annál inkább, mert az epokális gondolatot a barokkművészet fejezi ki legjobban.

MEGJELENT AZ **Eucharisztikus Világkongresszus Almanachja**

Diszes kötés, művészi kiállítás. Több száz fénykép.
Ara a pénz előzetes beküldése esetén **420 Lei.**

**Rendelje meg még ma az „ECCLESIA” könyvkereskedés Oradea, vagy a „MAGYAR LAPOK” útján!
LEGSZEBB KARÁCSONYI AJÁNDÉK!**

Leleplezték a nyomozó hatóságok a bukovinai terrorszervezet működését

Elfogták Cristescu ezredes másik merénylőjét is.
Középiskolás diákokból szervezték meg a terroristákat

Bucuresti. Saját tud. A hatóságok erélyes és kitartó nyomozás során teljesen felgöngyölítették a csernovitzi merénylői körülményeit és hátterét. A félhivatalos távirati iroda részletes tájkoztatót nyújt a nyomozás eseményeiről és a felderített részletekről.

A HALÁLFEJES FENYEGETŐ LEVÉL

Mint emlékeztetés, néhány nappal ezelőtt a suceavai királyi helytartó és a csernovitzi katonai törvényszék elnöke fenyegető levelet kapott. A fővárosi román lapok képlenyomatban közölték is a fenyegető leveleket, amelyeket Alexianu professzor, Suceava tartomány királyi helytartója és Gheorghe Cristescu alezredes, a csernovitzi katonai törvényszék elnöke kapott. A halálfejes rajzot viselő levelekben közölték a címzetekkel, hogy az ugynevezett „nemzeti törvényszék” halálra ítéli őket. A halálos ítélet végrehajtására az ugynevezett „halálzászlóalj” vállalkozott és közölte, hogy a kivégzés január elseje és 15-ike között fog végbemenni.

A MERÉNYLET LEFOLYÁSA HIVATALOS JELENTÉS SZERINT

Hétfőn délután két óra tájban Cristescu alezredes az aznap délelőttre kitűzött tárgyalások befejeztével távozott a katonai törvényszék épületéből, az utcán kocsi várt rá. Abban a pillanatban, midőn az alezredes fellépett a kocsi lépcsőjére, két egyén rátámadt és négy lövést adott le rá. Különös véletlen folytán csak az egyik golyó találta el az alezredest, aki azonnal visszatért a törvényszék épületébe, míg a két merénylő különböző irányba elszaladt. A katonai

törvényszék őrei a merénylők után vetették magukat. Az egyik a Turtureanu kapitány-utca egyik házába menekült. Ennek folyosóján eldobta revolverét és a nála levő bajonettet, diáksapkáját egy kő alá rejtette, majd nyugodt arccal kilépett az utcára. Am Negruti törzserőmester felismerte, utána vetette magát és két katonai segítséggel elfogta.

VALL AZ ELFOGOTT MERÉNYLŐ

A merénylőt a katonai törvényszékre szállították, ahol Dumitrescu őrnagy, katonai főügyész azonnal kihallgatta. Megállapítást nyert, hogy Leonid Lutodovicinak hívják, 18 éves és az „Aron Pamnul” liceum nyolcadik osztályának a tanulója. Lutodovicin elmondta, hogy eltűnt bűntársát Eugen Racniscuival hívják. Osztalypárosa volt, de az iskolaév elején kicsapták. Elmondta továbbá, hogy hétfőn reggel levelet kapott és egy Steier revolvert. A levélben a következő állott: „Te vagy kiszemelve arra, hogy a halálzászlóalj törvényszékének ítéletét végrehajtsd”.

A levél birtokában el sem ment már az iskolába, hanem bűntársával együtt a katonai törvényszék előtt helyezkedtek el és Cristescu alezredest lesték.

Lutodovicin kedden újabb kihallgatásnak vették alá. Ezúttal elmondta, hogy bűntársával Racniscuival és egy harmadik, politikai propaganda miatt az iskolából ugyancsak kicsapott diákkal együtt az volt a küldetése, hogy végrehajtsa az ítéletet. Az utasításokat egy jass légionárius parancsnoktól kapta. Ez adta neki a revolvert és a bajonettet is. A revolver automatá szerkezetű és a ravasz egyetlen meghúzásával három golyót lök ki.

A hatóságok által felderített részletek. — Középiskolások és tanárok szerepe

Bucuresti. Saját tud. A merénylővel kapcsolatban husz fiatalembert letartóztattak, akik részben az állami és az ortodox liceum növendékei, részben pedig e két intézet kicsapott diákjai. Az ősz folyamán ugyanis több felsőosztályos fiút eltávolítottak ezekből az intézetekből, mert rájuk bizonyosodott, hogy tagjai a Kereszt Testvériség nevű légionista ifjúsági szervezetnek.

A legfeltűnőbb fordulat az ügyben az, hogy tegnap letartóztatták Amuliu Liteanul, az Arom Pamnul nevű állami liceum latin tanárát, a nyolcadik osztály főnökét. A katonai ügyészség ugyanis a nyomozás során megállapította, hogy a tanár Leonid Lutodovicinak, a merénylő napján való távollétét betegséggel igazolta az osztálykönyvben. Megállapították azt is, hogy Liteanu tanár beszélt Lutodovicin-csal egy órával a merénylő elkövetése előtt.

A nyomozó hatóságok házkutatást tartottak a tanárnál és revolvereket találtak nála, amelyekre vonatkozólag nem tud kielégítő magyarázatot adni.

A rendőrség és a sziguranca szervei a keddre virradó éjjel és a keddi nap folyamán végzett nyomozás eredményeként felfedezte a légionista terrorszervezet egész Jasiból kiinduló és Bukovinában szerteágazó hálózatát.

Lutodovicin bűntársairól megtudta a rendőrség, hogy Csernovitznak ugynevezett Manastiresti nevű kerületébe menekült. Tegnap délután száz csendőr körülvette a negyedet és aztán átkutatott minden házat. Rövid idő múlva meg is találták Racniscuicot két más veszedelmes terrorista társaságában, akiket szintén már régóta keres a rendőrség. Racniscuic egy bukovinai lelkész fia. Ez év őszén kicsapták a csernovitzi állami gimnáziumból, légionista propaganda miatt.

A merénylő elkövetése után Racniscuic égerutat nyert és egy volt iskolatársánál, Matei Leontesnél rejtőzött el, akit már három héttel ezelőtt letartóztattak egy bukovinai faluban, de aki nem-

rég megszökött a csernovitzi kórházból, ahová betegsége miatt beutalták. Matei Leontes volt a Kereszt Testvériség nevű légionista szervezet bukovinai főnöke.

A legfontosabb fogás azonban Mihai Stanescu jasi joghallgató letartóztatása, aki Stanescu nyugalmazott ezredesnek, a suceavai helyőrség volt parancsnokának a fia. Mihai Stanescu a Kereszt Testvériség moldovai és bukovinai szervezetének a főnöke. Letartóztatták még többek között Danciu Haginor liceumi növendékét, aki egy nyugalmazott iskolai igazgató fia és aki állítólag bűnrészes a merénylőben.

A letartóztatottakat szigorú őrizet alatt tartják és tegnap hoeszas vallatásnak vették őket alá. Mindannyian teljes beismerésben vannak. Mihai Stanescu joghallgatót, akit a jasi rendőrség is keresett, légionista röpiratok terjesztése miatt, több személyiség kivégzése céljából jött Csernovitzba. Egész idő alatt Danciu Haginor liceumi növendéknek volt elszállásolva. Itt készítették el Cristescu ezredes megölésének tervét is. A fegyvereket Mihai Stanescu személyesen szerezte be, a Kereszt Testvériség tagjaitól. Cinikusan bevallotta, hogy ő más merényleteket is tervezett Csernovitzban. Ő küldte a merénylő napjának reggelén Racniscuicot Lutodovicinhoz, a revolverrel és a bajonettel.

A merénylő elkövetői sem igyekeztek széptenni tettüket, sőt elmondták, hogy más merényleteket is készítettek elkövetni. Mihai Stanescu öt napon át oktatta és biztatta őket, azzal érvelve, hogy miután a kapitány nem él többé, az ő életüknek ugy sincs már értelme.

A merénylő elkövetésének technikájára nézve az volt az utasítás, hogy először a bajonettet kell használni, s ha ez nem sikerül, csak azután kell a revolverhez folyamodni. Lutodovicin azonban jobbnak találta, hogy minzárt lövjön.

A lapok szerint a merénylő elkövetője az új törvények értelmében halállal lakol.

A pekingi Katolikus Egyetem újabb intézményekkel bővült

Peking, december hó. Peking Fu-Jen nevű városrészében, a Katolikus Egyetem kebelében újabb intézményeket létesítettek és avattak fel a napokban, úgyhogy a pekingi Katolikus Egyetem valóságos „egyetemi várossá” nőtte ki magát. A Katolikus Egyetemi Város hatalmas területen fekszik, hatalmas palotákban rendezték be a könyvtárakat, laboratóriumokat, tanulmányi termeket. Kétezer ember él jelenleg az egyetemi város területén.

A nagy munka lelke és szervezője Kína apostoli delegátusa, Zanin püspök, aki kijelentette, hogy kétségen kívül Isten különös gondviselése az egyetem növekedése a mostani háborús időkben. Peking ugyan már rég a japán hódítás területén belül fekszik és a háború jelenleg már nagy távolságban folyik, de mégis rányomja a bélyegét az ország életére.

A felavatás ünnepségén megjelent Peking minden jelentős kulturális intézményének a képviselője. A kínai nemzeti főiskolák rektorai, dékánjai és egész tanári karok által képviseltették magukat.

Anglia lemondott a bulgáriai békeszerződés katonai záradékáról

Szófiából jelentik: Anglia és az angol dominiumok kormányai közölték a bolgár kormánnyal, hogy lemondanak a neuilly-i békeszerződés katonai záradékának és a tráciai határookra vonatkozó 1923 évi lausannei egyezmények alkalmazásáról.

Az indiai jakobita-keresztények egyik egyházfője, Mar Severios visszatért az egyház kebelébe

Róma. Saját tud. Köztudomású, hogy néhány évvel ezelőtt az indiai jakobita-keresztények egy jelentős csoportja visszatért az Egyház egységébe Mar Ivanios és Mar Theophilos egyházfők vezetésével. Most az elmúlt novemberben újabb nagyarányú megtérésről számolnak be az indiai missziók közlései. A jakobita-keresztények egyik egyházfője, Mar Severios, nagyszámú hívő sereggel visszatért az Egyház kebelébe. Vele együtt tért vissza édesanyja, testvére és nagyszámú rokonsága is. A visszatérés napjára a Boldogságos Szűz bemutatásának a napját, november 21-ét választották. A Szentatya külön áldását küldte ez alkalommal Mar Severios édesanyjának és egy értékes rózsafüzért ajándékozott neki. Mar Severios jelenleg Tiruvalla apostoli kormányzója a súlyos beteg Mar Theophilos székelyén. Tiruvallában, ahol nyolc évvel ezelőtt még egy katolikus sem volt, ma hétezer buzgó katolikus él. Ezt az eredményt természetesen a hittérítési mai szempontjából kell eldönteni, mivel mindenegyes visszatérő, vagy megtérő esetében lelkiismeretes kioktatás előzi meg az igazság előtt való meghódolást.

Dr. Nyisztor Zoltán

**Mandarinok,
Kulik és
Misszionáriusok!**

Utleírás

Ara: 180 lei és portó

POLYAK ISTVAN:

RÓMAI LEVÉL

Mégis csak elmegyek a kiállításra

Róma, december hó.

Öreg professzorunk roppant igyekezettel magyaráz a katedránál. Talán még inkább élvezettel. Csettint egyet-egyét a nyelvével, hamiskásan pillant fel a szembe levő jobb felső sarokba és ebben a pózban megáll. Csak az arcaán rajzolódik ki lassan a huncut mosolygás. Taldit valamit.

Éppen a sztoikusok nekikeseredett filozófiáját magyarázta. Azt, hogy ezek a bölcsök igyekeztek lezárni minden kívülről befelé vezető utat és az önmagának elégséges emberlípust hirdették. Egyszóval a boldogság netovábbját — itt kezdett huncut-mosolygásra gömbölyödni minden vonása — az önellátásban, az autarkiában akarták megtalálni. Ime — folytatta — csak a keretek és a részletek kérdések változnak. A sztoikusok gondolata visszaért. Aki nem hiszi, az menjen el az önellátási kiállításra!

Napok óta üldöz az autarkia. Utcákon, teremben, állomáson, villamoson, társasgépkocsikon, mindenhová az autarkia ezerszínű, ötletes felfogásai leselkednek a kíváncsi érdeklődésre. Az újságok külön rovatban számolnak be az olasz ásvány és önellátás kiállításának a szépségéről, látogatóiról, egyedülálló érdekességéről.

Nem megyek — gondoltam magamban — mert túlságosan nagy a reklám. Bizonyára rászorul a kiállítás. Különben is két héttel ezelőtt jártam arra és az ácsok akkor még vígan kopácsoltak a Circo Massimo gyepén. Az idő is nekikeseredett. Műgyári társamat hiába hívtam.

Mégis csak elmegyek — gondoltam magamban. Öreg professzorunk tréfás biztatása adta meg az utolsó lökést. Van egy határozott szempontom: mi köze van a sztoikus bölcsesletnek az önellátás kiállításához. Ezzel érdemes nekivágni.

Szén — vas — kőolaj

Hát bizony nem sok köze van. De azért mégis érdemes megnézni az olasz ásvány és önellátás kiállítását. És pedig sok mindenért. Míg mi, maroknyi erdélyi magyarság, mi is tanulhatunk belőle. (Erre második levelemben akarok kitérni.)

A kiállítás hatalmas seregszemlében vonultatja fel az olasz bányászatot, a bányatermékek feldolgozásával foglalkozó ipart, a találmányokat, a fajvédelem és a fegyverkezés olasz alkotásait. A bányászatban természetesen elsősorban a szén, a vas és a petróleum kérdését tárja fel a kiállítás az érdeklődő előtt.

Olaszországnak van szene és pedig nemcsak fehér szene, hanem fekete szene is. Ez a kijelentés fogadja a szén-pavillon látogatóját. Mussolini mondotta ezt a Fasiszta Nagytanács egyik ülésén. A kijelentést természetesen követi a bizonyítás. Tárnakon, teljes üzemmel dolgozó bányarészekeken haladunk keresztül. A legfinomabb szenet, az antracitot, ugyan hiába keressük, de a barnaszentől kezdve a lignitig minden más fajtaival találkozzunk. Az olasz szénbányászat három fontos gócpontját, a sardegnai, az istriai és a calabriai telepeket, csinos modellek mutatják be. Közben pereg a film is és a neonfény számadatokkal igyekszik igazolni a Duce kijelentését. 1935—36—37. és az 1938-ik év első tíz hónapja, 45 ezer, 100 ezer, tízmillió, 600 millió tonna: a neonfény villanásai merész számokban fejezik ki az akarat és a munka diadalát. Van szénünk! Csak akarni kell!

És a szén mellett egyre több munkaalkalom! Az egyik fordulónál barlangszerű teremben pereg a hanaos film. Eau hatalmas szén-

bányatelep életét mutatja be. Azt, hogy nem is olyan siralmas a szénbányász élete. Nem titkolja a munka nehézségét. Elvonul előttünk a bányászélet minden nehézsége. De utána van napsugár, levegő, csinos munkásházák, feleség, gyermek, templom, emberhez méltó élet.

Olaszországnak kőolaja is van. Igaz, nem olasz földön, hanem Albániában (most értem meg, hogy mit keresett az olasz külügyminiszter Zog király lakodalmán), de ezek az albániai kőolajforrások az olasz akarat és olasz

Márvány, alumínium, hintőpor és más egyébek

A márvány-terem meglekintése valóban megéri a fáradságot. Itt nem is kellett úgy erőltetni az önellátás gondolatát, hiszen minden különösebb erőfeszítés nélkül észrevedeken keresztül ez volt a gyakorlat. Mégis kellett ez a terem. Mert kézzelfoghatóan rávilágít ez is az autarkia gondolatának helyes értelmezésére. Bizony, könnyű ott az önellátás, ahol az Ur Isten jóága olyan bőségesen ellátta kincsekkel a föld méhét, a vizek csatornáit és a levegőjét.

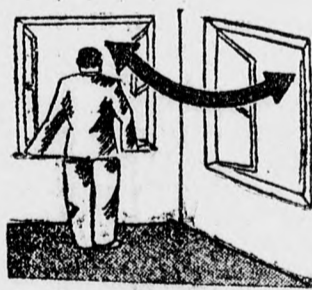
A hóféhér carrarától kezdve a színek minden árnyalatában és összetételében ragyognak az ezerformában feldolgozott olasz márványfajták. A terem közepén 5 méter magas szoboralkon dolgozik egy művész. Talán egy új Canova. A vésője azonban már villamos erővel porlasztja a hatalmas carrarai márványtömböt.

Az alumínium és a magnézium termében már a kémiai ipar is képviselteti magát. Itt sorakoznak fel a repülőgépgyárak és a gépkocsigyárak is a gyártáshoz használt könnyűfém alkatrészekkel. A kísérő füzet nyolcféle alumíniumos ötvözetet sorol fel különféle alkalmazásban.

A terem közepén ötletes spirálépitmény mutatja az alumíniumtermelés növekedését. Csak néhány évvel ezelőtt indult meg és most az autarkia gondolatának merész lendületében évi 40 ezer tonnánál tart. A spirálvonal azonban még mindig felfelé mutat.

Az egyik sarokban valamit osztogatnak. Odahúzódok én is. Négy fiatalember kötődött éppen a szép signorinával, aki üvegszékényekből osztogatta az egyik kémiai gyár termékeit. Egy cseppet sem volt bosszantó a fiatal emberek kötekedése, de hát a signorina váltig mutatja bosszankodását. Ahogy észrevesz, kikap az üveg alól egy csomag valamit és a ke-

Ha léghuzatba kerül...

Ez az úr léghuzatban áll. Ha nem dörzsöli be magát **Carmol**-al, hogy elejét vegye esetleges gripának, hülésnek vagy idegfájdalmaknak, úgy rosszul fog járni.

*) Carmol a legjobb bedörzsölőszer meg-hülés, gripa, reumatikus fájdalmak és íáz ellen

munka eredményei. 1935-ben kapták meg a koncessziót Devoli közelében 164 ezer hektárnyi területre. Ma már 1943 főnyi olasz él Petrolóban (így nevezték el a telepet) és 1938 első tíz hónapban 110 ezer köbméter kőolajat termeltek ki. A pavillon előtt hatalmas fűrógép dűbörög. Már 200 méternyire hatoltak le a mélybe. Petróleumot kutatnak. Természetesen inkább csak bemutató az egész. De amennyi szerencsésük van mostanában, még talán ez is sikerül.

A vasércbányászat és a kohók terme már szerényebb, mint a szén és a kőolaj termei. Azt hirdeti, hogy mégis van olasz vas. És a termelés itt is minden évben, minden hónapban növekszik. A terem alaphangulata hű kifejezője az autarkias gondolat igazi jelentőségének: megtenni mindent, ami a nemzet tehetségétől telik.

A Duce minden teremben életnagyságu fényképről, bányászöltözetben néz szembe a látogatókkal. Ugy érzem, hogy szűrő tekintete végigkísér a termeken és még kételkedni sem merek a merész számok tömkelegében.

zembe nyomja. Nagy hirtelen még meg sem köszöntem. Azt azonban láttam, hogy a fiatal emberek bosszantására tüntetett ki. Mindegy, rálatlan szerencse ért. Otthon aztán felbontottam a csinos csomagot. Valódi olasz nemzeti hintőpor volt benne. Az olasz magnézium egyik mellékterméke. Kis szobámban jelenleg az autarkia gondolatának az ébrentartója és képviselője.

Nem utópia, hanem életrevaló gondolat

Rákosi Viktor „Polgárháború”-jában olvastam először a pumpolás eredeti, zseniális módszeréről. A megszorult aszfaltbetyár 150 kölcsonkérő táviratot küld 150 ismerősének. A számítás lélektani alapon történik. Százán eldobják a táviratot, de ötven küldeni fog valamit és mégis sikerült az egész terv.

Ami a módszer lélektani alapját illeti, az olasz autarkias — önellátásos — gondolat is ilyen elemekből tevődik össze. Az abessziniai háború alkalmával az akkori Népszövetség megtorló nemzetei indították el az autarkia gondolatát. Aki kívülről megszorítanak, az befelé fordul és minden lehetőséget felülvizsgál.

Megkérdezi a népet, hogy mit tehet. De százötven kérdést tesz fel, hogy bebiztosítsa az ötven „gent”. Megkérdezi a földet, hogy tud-e több kenyeret adni? És elindul a nagy „buzacsata”. Évezredek mocsarak helyén vírdzó telepek létesülnek. Megkérdezi a hegyek rohamó patakjait és folyóit. A felelet a hatalmas villamos erőműtelepek. Lehatol a föld mélyébe és minden darab kőnek felteszi a kérdését. A felelet az arany, az ezüst, a platina, réz, só, vas, alumínium, kőolaj, kén, szén, márvány és a többi kincsek.

Egy német napilapban olvastam, hogy az olasz autarkia a megtorlásokból született meg. Ezt a kijelentést teljes mértékben fedi a valóság. Hiszen a megtorlások után alakul meg a Fasiszta Nagytanács kebelében az Autarkia Legfelsőbb Bizottsága és a statisztikák is csak az utolsó 3—4 év eredményeit hasonlítják össze. Az olasz ásvány és önellátás kiállítása tehát az első kifejezett, érthető és kézzelfogható válasz a megtorlásokra. Befelé pedig az olasz munka és az olasz akarat dokumentálása és egyben az önbizalom ébrentartója is akar lenni. El kell ismerni, hogy mind a két fronton megnyerték a csatát.

Az olasz autarkianak tehát semmi köze a nemzetgazdaságtan utópiájához, a „zárt államhoz”. Mussolini nem szobatudós, hanem nagyon is gyakorlatias politikus. Annál is inkább, mert olyan tényezőket is bevett a számításába, amelyeket az egyoldalú, lélektelen, anyagias liberális kalmár gondolkodás következetesen mellőzött: nemzet, öntudat, áldozat, kötelesség. Az olasz autarkia ennek a gyakorlatiasságnak az eredménye is. Ezért áll a kiállítás központi épületén a Duce jellegzetes mondata: È necessario vincere, ma più necessario è combattere!

Óvja és
ápolja, torkát és
a légjáratokat

VALDA
PASZTILLÁVAL
eredeti dobozban-csakis
ez hatásos!

Házkutatás alatt a csendőrökre zárta az ajtót és menekülni próbált egy hamispénzcsináló

Kézdivásárhely. Saját tud. A véletlen különös összejátszása folytán egy jószervezett hamispénz üzemet tett ártalmatlanná a kézdivásárhelyi rendőrség, amelynek vezetője az egyik bodegában arra lett figyelmes, hogy a tulajdonos szóváltásba elegyedett egy fogyasztóval, aki állítólag hamis százaesal akart fizetni.

A rendőrfőnök gyanusnak találta a pénzt is, az embert is, aki a pénzzel fizetni szeretett volna a mert a vallatás során zavartan viselkedett és sehogy sem tudott elfogadható magyarázatot adni a pénz eredetéről, autóba ültették a megfelelő rendőri kísérettel Torjára szállították, ahol a csendőrség segítségét is igénybe véve, házkutatáshoz kezdtek.

A gyanúsított egészen eddig meglehetősen nyugalmával fogta fel a dolgok gyors alakulását, de amikor a hatósági közegek a házból elkezdtek kutatni s amikor az egyik szobában, a biztosnak hitt dughelyről előkerült 120 darab hamis huszas, hirtelen égni kezdett a föld a Dragos nevű ember talpa alatt s kihasználva a nyomozók elfoglaltságát, gyorsan kiugrott a kamra ajtaján és kívülől bereteszelve z ajtót, kiszaladt a mezőre.

A rendőrök és csendőrök azonban hamarosan kikerültek kényelmetlen helyzetükből, az egyik csendőr lóhátra kapott s rövid hajszá után elfogta Dragost, aki most már nem tagadta tovább, hogy hamispénzcsinálással foglalkozott. Többeket meg is nevezett, akik állítólag szintén résztvettek a hamis pénz értékesítésében.

Legszebb karácsonyi ajándék a jó könyv!

Lelki élet könyvei:

Bretano: <i>A mi Urunk Jézus Krisztus kinszenvedése</i>	ára 120 Lei
Magdiés: <i>Hitelemzések I., II., III.</i>	460 "
Megyesi: <i>Az isteni kegyelem anyja</i>	90 "
Monin: <i>Szól az arsi Szent</i>	90 "
Molnár: <i>A szociális egyház az emberért</i>	110 "
Magdiés: <i>Krisztus világossága, I., II.</i>	400 "
Meschler: <i>Készület a nagy lakomára</i>	72 "
Oberhammer: <i>Példák az életből</i>	190 "
Óreg plébános levelei, I., II., III.	240 "
Plus: <i>Hogyan imádkozzunk?</i>	45 "
Plus: <i>A kereszti királyi útja</i>	95 "
Plus: <i>Krisztus testvéreinkben</i>	130 "
Plus: <i>Krisztus Jézusban</i>	120 "
Plus: <i>Égből szállott</i>	55 "
Plus: <i>P. Petit hajója</i>	90 "
Plus: <i>Papi elmélkedések</i>	216 "
Petró: <i>A gyermekek korai szentáldozása</i>	105 "
Roothan: <i>Kövess engem</i>	25 "
Rudloff: <i>Rövid dogmatika</i>	95 "
Schmiedt: <i>Lelket az életbe</i>	110 "
Schmiedt: <i>A megváltás szolgálja</i>	162 "
Schütz: <i>Isten a történelemben</i>	126 "
Schütz: <i>Házasság</i>	110 "
Schütz: <i>Krisztus</i>	180 "
Schütz: <i>Örökkévalóság</i>	145 "
Schütz: <i>Órség</i>	145 "
Schaffler: <i>Szerzetesi életi katekizmus</i>	140 "
Tanquerai: <i>Aszkétika és misztika</i>	230 "
Tissot: <i>Hibáink jófordításának művészete</i>	80 "
Tomka: <i>Hitelemzések, I., II., III.</i>	390 "
Tomka: <i>Három nap a Manrézában, füzve</i>	130 "
Tomka: <i>Három nap a Manrézában, kötve</i>	175 "

Tóth: <i>Miatyánk</i>	280 "
Tóth: <i>Üdvözlégy Oltáriszentség</i>	223 "
Tóth: <i>Krisztus király</i>	240 "
Tóth: <i>Hiszek egy Istenben</i>	240 "
Tóth: <i>Hiszek Jézus Krisztusban</i>	240 "
Tóth: <i>Hiszek az Egyházban</i>	240 "
Tóth: <i>Hiszem az örök életet</i>	240 "
Tóth: <i>Tízparancsolat I.</i>	240 "
Tóth: <i>Tízparancsolat II.</i>	240 "
William: <i>Jézus élete</i>	235 "
Veremud: <i>A lélek párbeszéde Istennel</i>	55 "
Virágh: <i>Szentséges Szív titkai</i>	32 "
Walter: <i>Isten képe a természetben</i>	110 "
Bíró: <i>E jelben győzni fogsz</i>	20 "
Bíró: <i>Jézus Szíve és a kommunizmus</i>	27 "
Beaudemenon: <i>Elmélkedések I., II., III.</i>	600 "
Blázovich: <i>A legfájdóbb válság</i>	60 "
Blázovich: <i>A csend mélységei</i>	105 "
Blázovich: <i>A nagy szfinx</i>	120 "
Bangha: <i>Oltár titka</i>	45 "
Bangha: <i>Örök élet igéi I., II., III.</i>	280 "
Bangha: <i>Életünk élete</i>	25 "
Bangha: <i>Napkelet és Napnyugat</i>	90 "
Bangha: <i>Jellemrajzok</i>	87 "
Bangha: <i>Istenhit és Isten tagadás</i>	75 "
Bitter: <i>Az Ur szántóföldje</i>	125 "
Coudenhove: <i>Beszélgetés az élet-szentségről</i>	55 "
Czistler: <i>Mentsd meg lelked!</i>	90 "
Czapik: <i>Könyörülj rajtunk Urunk!</i>	45 "
Csávossy: <i>Együtt a Mesterrel</i>	115 "
Csávossy: <i>Nagy király nyomdokain</i>	235 "
Csávossy: <i>Örök igazságok</i>	235 "
Csávossy: <i>Egy sár a Duna felett</i>	55 "
Csávossy: <i>Jézus Szíve elmélkedések</i>	55 "
Csávossy: <i>Egy élet Jézusért</i>	35 "

Csávossy: <i>Ave Maria</i>	130 "
Dér: <i>Életforrás</i>	90 "
Dombi: <i>Kalauz</i>	35 "
Dombi: <i>Isten szeretetéről</i>	30 "
Elekes: <i>Krisztust-kenyeret</i>	165 "
Evetovics: <i>Királyi törvény</i>	140 "
Esser: <i>Negyedóra a szőszéken I., II., III.</i>	270 "
Eymard: <i>Isteni nagy Szentség</i>	80 "
Eymard: <i>Szentáldozás életforrás</i>	80 "
Erdődy: <i>Jézus nyomában</i>	115 "
Fattinger: <i>Tanít az élet</i>	244 "
Faber: <i>Ez nagy Szentség valóban</i>	165 "
Gerely: <i>Egy élet egy lélekért</i>	45 "
Garrigou: <i>A megkezdett örökélet</i>	72 "
Gálos: <i>Vasárnapok, ünnepnapok</i>	240 "
Gálos: <i>Isten magányában</i>	58 "
Gyérassy: <i>Uram nem vagyok méltó</i>	60 "
Hynek: <i>Krisztus kihalála</i>	80 "
Horváth: <i>Tízperces szentbeszéd</i>	85 "
Hajdók: <i>Királyi élet, királyi vér</i>	90 "
Jámbor: <i>Örökmétes</i>	55 "
Kecskés: <i>A KERESZTÉNY TÁRSADALMI ÉLET ALAPELVEI</i>	340 "
Kárpáti: <i>A szeretet apostola</i>	70 "
Korompay: <i>Örökéleti érettségijén</i>	75 "
Karl: <i>A katolicizmus lényege</i>	108 "
Lemoyné: <i>Don Bosco János élete I., II.</i>	470 "
Lehody: <i>Isten kezében</i>	120 "
László: <i>Jézus Szívének iskolájában</i>	30 "
Lang: <i>Rövid liturgia</i>	116 "
Lucas: <i>Üdvösség a kis Ostya</i>	105 "
Lucas: <i>Tabernákulum fényében</i>	105 "
Müller: <i>Ferrero M. Benigna Consolata élete, kötve</i>	135 "
Müller: <i>Szent bilincsek</i>	55 "
Müller: <i>Szeressétek egymást</i>	33 "
Müller: <i>Legyetek tökéletesek, II. kiadás</i>	35 "
Müller: <i>A kereszti iskolája</i>	90 "
Müller: <i>A kereszti diadala</i>	144 "
Müller: <i>Harmatozottok egek</i>	130 "
Müller: <i>Jertek imádjuk</i>	42 "

Legalább 500 lei értékű rendelés után öt százalék. - legalább 1000 lei értékű rendelés esetén tíz százalék kedvezmény december 8-ától 1938 január 15-ig.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, II. Károly király-út 5. sz.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 900, félévre 450
negyedévre 225, egy óra 75 lei.
Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.
Rogantakárékpénztári csekk számlánk száma: 80.037

Telefon: 12-27.

Kolozsvári szerkesztő: **dr Sulyok István.**

Kéziratokat nem örzünk meg és nem adunk vissza.

Aldott vagy te az asszonyok között — A Szeptőlteni fogantatás ünnepén —

... villant az angyal lángpállosa és becsukódott mögöttük a boldogság kapuja... Botladozva, a félelemtől reszkelve, magukra hagyva bandukoltak az idegen tájakon. Lelküket marcangolta a rettenetes büntudat és fűükben még visszhangzott a fellebbezhetetlen ítélet: „Arcod verejtékével eszed kenyered, míg vissza nem térsz a földbe...” És bandukoltak, botladoztak évszázadokon, évezredekén át. Oltárt emeltek a sárból gyárt szobornak, oltárt emeltek a bűnnek, az aranynak. Kutatva keresték az utat, a boldogság honába visszavezetőt. De megtorpantak. Nem volt, aki kézenfogja őket, nem volt, aki félrehajtsa a szemükbe csapódó tuskéket s hiába bújtak, menekültek, rájuk vigyorgott rettenetes vigyorával a sátán: „Enyéim vagytok!” Nagy volt a sátán hatalma. Uralkodott a lelkeken, az éssen, uralkodott a szíven. Vijjogva vezette, csavarta az ujjá köré a lelkek millióit...

Es akkor jött az Asszony. Jött az asszony, ki áldott volt az asszonyok között. Jött és rátaposott a kigyó fejére. Jött és a názáreti kis hajlékban kapott szent hatalommal a boldogság örömét ragyogtatta a szenvedőknek millióira. És menekült előle a sötétség. Pedig nem jött lángpállossal, nem járt seregek élén. Nem. Nem fegyverrel és esernyi hadakkal, hanem makulálanságának vakító, izzó hófehérségével törté meg az átkos hatalmat...

Két évezred telt el azóta. S az Asszony most is itt van közöttünk. Izzó hófehér alakja magasan kiemelkedik a sár fölött, a vér fölött, a bűn fölött és a gyűlölködés mocsara fölött. Makulálan hófehérségének fényét nem csillogja túl az arany sápadt csillogása. Itt áll közöttünk, utat mutat az útalan úton, segít a küzködőkön, lehajol az árvákhoz és fölészárítja az özvegyek könnyeit. Itt áll közöttünk édesanyjai szeretettel és azzal az emberek fölötti nagy érdemmel, hogy Isten anyja lehetett, kire át nem szállt soha az első emberpár bűne. Ez a csodás tisztaságú istenanyjai élet az, mely mindig legjobb közbenjárója tud lenni az embereknek.

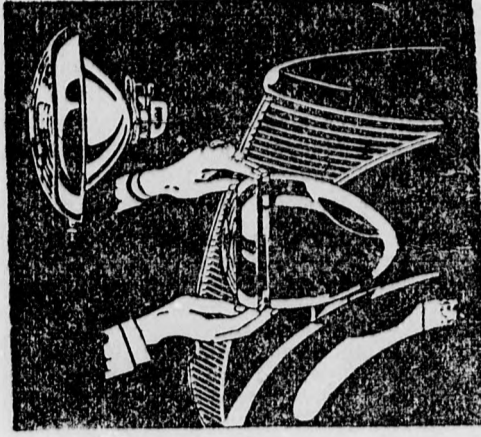
Marjalaky Tibor.

Halálozás. Temesváron elhunyt özvegy Rác Mihályné született Orosz Erzsébet hetvennyolc éves korában. A katolikus egyesületi életben mindenkor lelkes tevékenységgel vette ki részét. Leánya Hemmert-Rác Rozália, unokaöccse Karoling János orsovai tanár és Magyarországon élő rokonsága gyászolja.

BOMBA ROBBANT EGY ÉSZAKIRORSZÁGI ÚJ SPORTCSARNOKBAN. Londonból jelentik: Az északirországi Grant-Brantry egy újonnan épült sportcsarnokban, amelyet esütörtökön akartak hivatalosan felavatni, bomba robbant. A robbanás csaknem teljesen elpusztította a sportcsarnokot.

Egy bányász kezében felrobbant a dinamit. Szatmár. Saját tud. Borzalmas munkásszerencsétlenség történt a kapnikbányai aranybányában. Kozmutza Gábor vágár, előírás szerint megfurta a bányában a lyukat, amelyben dinamitot akart elhelyezni. Amint a dinamitot a gyutacsal és a zsinórral össze akarta építeni, a gyutacs felrobbant és a dinamitot is felrobbantotta. A szerencsétlenség következtében Kozmutza a felső testén rendkívül súlyosan megsérült. A munkást kórházba szállították, ahol a halállal vívódik.

NAGYOBB VILÁGOSSÁG

BOSCH fényező tükrökkel kevés pénzért: utolérhetetlen teljesítmény!

Az eredeti amerikai tükrök behelyettesítése BOSCH fényerősítő tükrökkel — amely munkát pár perc alatt, csekély költséggel végrehajtható — jelentékenyen emeli fényezőrojának világító erejét. Ez az átszerelés nagy mértékben lecsökkenti az éjszakai utazás veszélyeit. A BOSCH fénytűkrör erős-de nem vakító-fényt ad. Kérje az Ön kocsija számára megfelelő tükröt.

LEONIDA & Co. és fiókjai-nál és az ország összes szaküzleteiben.

Zürichi zárlat. Párizs 11.70, London 20.75, Newyork 442.25, Brüsszel 74.57 fél, Milánó 23.23, Amszterdam 240.50, Berlin 177.20, Prága 15.12 fél, Varsó 82.87, Belgrád 10, Bucuresti 325.

Lapunk legközelebbi száma, a csütörtöki Mária szeptőlteni fogantatása ünnep után, pénteken a rendes időben jelenik meg.

GÉPKOCSIK HA TALÁLKOZNAK. Párizsból jelentik: A vincennesi erdőben kedde este két társasgépkocsi összeütközött. Három ember meghalt, több súlyosan megsérült.

FELKÉSZÜLT A KARÁCSONYI FORGALOM RENDKÍVÜLI SZÜKSÉGLETEIRE. Bucurestiből jelentik: Az államvasutak vezérigazgatósága már most felkészül a karácsonyi forgalom lebonyolítására. December 15-től január 9-ig növelik a szerelvények kocsiszámait és felkészülnek arra is, hogy a menetrendszerinti vonatokon kívül párhuzamos szerelvényeket is indítsanak, nemcsak a személy, hanem a gyors és a Rapid-vonatoknál is. A katonai szabadságolásokra való tekintettel az államvasutak vezérigazgatósága úgy határozott, hogy különvonatot indít minden olyan esetben, ha az utazásra készülő katonák száma meghaladja a háromszázat.

SZERENCSETLENSÉG ÉRTE A „KONDOR” NÉMET ÓRIÁS REPULÓGÉPET. Tokióból jelentik: A Kondor nevű német repülőgépet Tokióból hazatérőben Manilla közelében szerencsétlenség érte. Az üzemanyagpótlásban zavar állott be s a gépnek a manillai öbölben, a parttól alig száz látnyi távolságra a víz színére kellett ereszkednie. A gép elmerült, személyzetét azonban a közelben lévő halászbárkák megmentették. Tokiói jelentés szerint, amint az apály beáll, a Kondort kiemelik a vízből és alkatrészekre bontva Németországba viszik, hogy megállapítsák a szerencsétlenség valódi okát.

Tokióból jelentik: Manillai jelentés szerint Hencke kapitány, a „Kondor” pilótája, megállapította, hogy a balesetet a fővezeték hibája okozta. Azt viszont, hogy annak hibáját mi okozta, csak alapos vizsgálat után lehet majd megállapítani.

Adomány. Lipniczky Anna részére Isten nevében 100 lei és Szent Antal nevében 50 lei érkezett. Rendeltetési helyére juttattuk.

Feljegyzések

Mach Sándornak, a szlovák kormány fiatal propagandafőnökének csak a hangját ismeri a magyar közönség: a pozsonyi rádióból, ahol meleg szeretettel és mély meggyőződéssel beszélt a legutóbb a két nép megértésének útjáról. Most egy színes riport testi képét is elének állítja: szöke, sovány fiatalember Mach Sándor, ki szavait nem taktikailag használja, hogy azok mögött hátsó gondolatokat rejtsen el, hanem alkalmas eszköznek, mellyel igazi baráti viszonyt lehet népek között megépíteni.

„Gondoskodni kívánunk arról, — mondta e nyilatkozatában, — hogy a Szlovákiaiban élő magyarok politikai képviseletét biztosítsuk. A szlovák államot teljesen át akarjuk építeni és az egypártrendszer felé törekszünk. A magyarság itt mindig meg fogja kapni megfelelő képviseletét. Ha bevezetjük a rendi alkotmányt, a magyarságnak rendi csoportok szerint adjuk meg ezt a képviseletet. Az iskola-kérdését is igazságosan akarjuk rendezni. Ott, ahol megfelelő számú magyarság van, mindenütt lesznek iskolák. Természetesen, a magyarság számarányának megállapításánál nem mint régen, hamis, összefabrikált táblázatokra gondolunk, hanem becsületes statisztikára. Mint mindenben, ügyekben is a viszonyosság alapján helyezkedünk és tudjuk, hogy ezen az alapon a magyarországi szlovákok is megkapják iskoláikat.”

Mach Sándor a gyors tettek embere. Nyilatkozatának részleteiből megtudjuk, hány esetben lépett közbe és szerzett felmerült esetekben érvényt annak a meggyőződésnek, melyet szavaival hirdet. Ugyanakkor pedig módot talál arra, hogy meglátogassa a szomszéd-államban élő szlovákokat. Igen örvendetes, hogy erre meg is kapja a módot s amint nyilatkozatában maga tanúsítja, biztatást és felszólítást arra: „tegyen azonnal jelentést, ha magyarországi útja során valahol valami javítani valót tapasztalna.”

Mindenesetre új módszerekre vall, ha az egyik államnak éppen a propaganda-főnöke szabadon járhat a másik állam területén élő fajtestvérei között, tapasztalatait pedig nem arra használja fel, hogy anyagot kovácsoljon azokból az ellenséges propaganda céljaira, hanem éppen ellenkezőleg: közvetlenül keresi és keresheti az együttműködést az érintett állam feletlős ténylezőivel, hogy a visszásságokat közös igyekezettel megszüntessék és a hibákat kiküszöböljék.

Alig néhány hete csak annak, hogy tudunk Mach Sándor létezéséről. Néhány mondat és néhány tette elég volt ahhoz, hogy közismert, rokonszenvenél körülvelt államférfiúnak tekintsük. Nem kétséges, hogy ez a vélemény általános felőle és ott is megvan, ahol nincsen meg a közvetlen érzelmi érdekesség. Ugy látszik, hogy a nemzetiségi kérdés sem boszorkányság. Az egyszerű és közvetlen módszerek, mint mindenütt, ezen a nehéz terepen is beválnak. (Skin.)

Időjárás

A bucaresti időjárásutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Délnyugati, nyugati szél, helyenként eső, fúó eső, esetleg havas eső, a hegyekben hó.

Külföldi főiskolákon tanuló diákok kedvezményes valutája. Bucurestiből jelentik: A nemzetnevelésügyi minisztérium tudomására hozza a kedvezményes valutát kérvényező egyéneknek, hogy kérésüket csak abban az esetben veszik figyelembe, ha igazolják azt is, hogy az 1938-39. iskolai évre beiratkoztak valamelyik külföldi iskolába. A pénzbevéltás kedvezményét csak azok élvezhetik, akik egyetemi diplomájukat külföldön vagy belföldön szerezték és idegenben tovább akarják képeztetni magukat. Azok az érettségizett fiatalok is kaphatnak kedvezményezett valutát, akik olyan, az egyetemmel egyenrangú intézetet látogatnak külföldön, amilyen az országban nincsen. A kérvények szabályszerűen felbélyegezendők.

BAZILLI MIHALYT ÉS SZENES ANTALT A KÖZIGAZGATÁSI BÍRÓSÁG VISSZAHELYEZTE ALLÁSÁBA. Temesvár. Saját tud. Szerda délelőtti tárgyalta a temesvári közigazgatási bíróság Bazilli Mihályt, a váradi villamosüzem igazgatójának és Szencs Antal mérnök, a köztisztviselési igazgatójának ügyét. Mint ismeretes, néhány hónappal ezelőtt Dumitrescu belügyminiszteriumi vezérfelügyelő Nagyvárad városánál és az üzemeknél végzett vizsgálata alkalmával Szencs Antal és Bazilli Mihályt felfüggesztette állásából. A felfüggesztés ellen mindketten jogorvoslatot éltek. Többesbíri elhalasztás után a temesvári közigazgatási bíróság letárgyalta az ügyet és úgy határozott, mint Szencs Antal azonnal hatállyal visszahelyezte állásába.

* **A legideálisabb hashajtó, vértisztító, epahajtó a dr. Földes-féle Solvo pirula.** Székrekedés, bélrenyheség, rossz emésztés, gyomorontás, felfúvódás, gyomor és bélfájaldalmaknál teljes gyógyulást nyújt. Egy doboz ára 20 lei. Minden városi és vidéki gyógyszerárban és drogériában kapható.

A szegények tüzfiaellátása. Temesvár. Saját tud. A Józsefkülvárosban és a Belvárosban lebonyolított taggyűlési akció után a Katolikus Női Mieszió vasárnap az Erzsébet-külvárosban tartott taggyűlést, hogy a szegényeket tüzfia ajándékozással is támogathassa. „Csak öt darab fát” kérnek mindenkitől, a gyűjtőköcsik minden utcában megjelennek.

A Nemzeti Bank tulajdonába ment át a Bürger sörgyár. Marosvásárhely. Saját tud. A napokban a Bürger Sörgyár Rézvénytársaság tulajdonában levő sörgyár gazdát cserélt és átment a Banca Nationala tulajdonába. A tulajdonjog változását nyelcszendeig tartó pereskedés előzte meg. A Banca Nationala közben 20 millió leies kölcsönrel segítette ki a vállalatot, a pénz azonban később csak újabb teherként szerepelt. A helyzet most végül úgy nyert megoldást, hogy a Banca Nationalával kötött megállapodás értelmében a Bürger sörgyár egész vagyona, beleértve a Bürger-család tulajdonában levő vagyont is, átment a Banca Nationala birtokába azzal a feltétellel és kötelezettséggel, hogy a Banca Nationala a maga 20 millióleies kölcsönén kívül kielégíti a többi hitelezők körülbelül 20 millió leies követelését is. A Bürger-család tagjai egyébként a megállapodás létrejöttének érdekében lemondottak a részvénytársasággal szemben fennálló körülbelül 6 millió leies követelésükről.

Ellopták a szigeti színház régi színpadi függönyét. Máramarosziget. Saját tud. A máramaroszigeti Bádi színház kurtináját, amelyet a színház a budapesti Nemzeti Színházról Priele Kornelia 50 éves jubileuma alkalmával kapott, — ismeretlen tettesek ellopták. A hatóság széleskörű nyomozást indított a nagy értéket képviselő kurtina tolvajainak kézrekerítése érdekében.

Temetés. Főris Irénke 8 éves korában Nagyváradon elhunyt. Temetése csütörtökön délután 3 órakor lesz a V. Strosscu-utca 35. számú gyászházban. (Erdélyi „Concordia”.)

Ezerhétszáz holdat kisajátítanak a Stubenberg birtokból. Nagyvárad. Saját tud. A tábla ötös tanácsa szerdán délelőtti ülésén ítéletet a gróf Stubenberg-féle kisajátítási perben. Gróf Stubenberg József ellen egyrészt székelyhídi és kiskereki lakosok, másrészt az állam indított keresetet, mert szerintük a gróf nem tett eleget kötelezettségének és nem csapolta le egy 1700 holdnyi mocsaras területet a vadvizeket, amelyet pedig a kisajátítás során ezzel a feltétellel hagytak meg a család birtokában. A tábla ítéletében mint alapul elutasította a székelyhídi és kiskereki lakosok keresetét — ezzel szemben helyt adott az állam keresetének és elrendelte az 1700 hold föld átírását az állam javára. A kisajátítási összeg megállapítására a tábla új határnapot tűz ki.

Hivatalos eljárás a lópróba miatt. Szatmár. Saját tudósítónktól. A szatmári és a megyei lötenyésztők közül Szatmár határában kipróbálják a fiatal lovakat. Ezt a rendőrség tudomására hozták és úgy állították be a dolgot, hogy a lötenyésztők engedély nélkül versenyt rendeztek. A feljelentést a rendőrség írásban foglalta és a jegyzőkönyvet áttette a kolozsvári hadbíróshoz. A jegyzőkönyv alapján eljárás indult Ember Géza, az egykori Magyar Párt utolsó elnöke, Kanizsai Jenő, dr. Csengeri István, Pruzsinszky Zoltán és több már ismert földbirtokos ellen.

Francia könyvhét a fővárosban. Bucurestiből jelentik: Bucurestiben a francia könyvhéttel kapcsolatban ünnepséget rendeztek, amelynek az volt a célja, hogy minél szorosabb kapcsolatot létesítsenek a román irodalom és a francia irodalom között, amelyet Bucurestiben jelenleg három francia író, névszerint Duhamel, Thérive André és Louis Jean Vaudouy képviselnek. A francia írók tiszteletére társasvacsorát rendeztek, amelyen Ralea munkügyi miniszter, Radulescu Motru, a Román Akadémia elnöke, Sadoveanu Ion Marin, a színházak vezérigazgatója, azonkívül számos román író jelent meg.

A rendőrségi engedélyeket 15 nappal előbb kell kérelmezni. Temesvárról jelentik: A rendőrség hivatalosan közli, hogy mindenféle gyűlés megtartására táncmulatság vagy más látványosság rendezésére legalább tizenöt nappal előbb kell a rendőrség engedélyét kikérni, mert ellenkező esetben az erre vonatkozó kérvényt visszautasítják. A rendőrség figyelmezteti az érdekelteket, hogy a 15 nap a minimális időpont és ha a kérvényező egy nappal is elkésik, az engedélyt nem kaphatja meg.

Katasztrófálisan csökken a szatmármegyei élőállatkivitel. Saját tud. A román-cesh vasúti összeköttetés megszakadása következtében Szatmár megyében katasztrófálisan csökkent az élőállatkivitel. A városháza múlt hónap kiutatása szerint a megyéből Alexandriába öt vagon juhot, Görögországba öt vagon ökröt, Prágába és Bécsbe pedig négy vagon sertést vittek ki. Itt említjük meg, hogy Ruzsinszkóból egy négytagú katonatiszti küldöttség érkezett Szatmárra. A küldöttség tagjai beható tárgyalásokat folytattak a szatmári hatóságok fejeivel, majd Nagytarnán keresztül, ahol az új román-cesh vasutvonalat tervezik, visszautaztak Ruzsinszkóba.

JANUÁR 8-AN KEZDŐDIK A KATONAI LIVRETEK LÁTTAMOZÁSA. Bucurestiből jelentik: A nemzetvédelmi minisztérium közli, hogy a livretek láttamozaása ebben az évben január 8-án kezdődik és március 1-ig tart, úgy a hadkiegészítő parancsnokság székhelyén, mint a járási alközpontokban a hadkiegészítőik által kidolgozott sorrend szerint. A tartalékos tisztek csakis a hadkiegészítő székhelyén láttamoztathatják livreteiket. A külföldön tartózkodó román állampolgárok a katonai attasék előtt és konzulátusokon láttamoztathatják livreteiket és ajánlott levélben is elküldhetik láttamozaás végett. A láttamozaás elmulasztása súlyos büntetést von maga után.

Mozgalom indult Máramaroszigeten a husárák leszállítása ügyében. Máramarosziget. Saját tud. Még a nyár folyamán a máramaroszigeti bentések és mészárosok végzés beszüntetésével kérték a város vezetőségét arra, hogy a husárákat felmenthesék. Így a disznóhus kilogrammját 28-36 leiben állapították meg, míg a marhahús 20-22 leiben lett maximálva. Tekintettel arra, hogy az élőállatok azóta tetemesen leszálltak és a mészárosok még a nyári megállapított árban hozzak forgalomba a húst, mozzalom indult, hogy dr. Tite György polgármester tegye tanulmány tárgyává a husárákat és hason oda, hogy ezen közszükségleti cikk ára leszállítást nyerjen.

Megdrágult a tűzifa?
Akkor is
olcsón fűtök
„ZEPHIR”
kályhával

10 kilogramm fával fűt 24 órán át.
egy normál szobát

Gyártja: **Szántó D. és fia, Oradea**
„ELITE” tűzhely kályhagyára
kapható mindenütt. Kerjen díjtalan árlenyegzetek.

A diplomáciai kar tisztelgett az új cseh államelnöknél

Chwalkowszky külügyminiszter berlini útja

Prágából jelentik: Az új cseh-szlovák államelnök, Hácha dr. fogadta a prágai diplomáciai kar tisztelgését. Az elnököt Monsignore Ritter, pápai nuncius, mint a diplomáciai kar doyenje üdvözölte. Hangoztatta, hogy azok a nagy áldozatok, amelyeket Csehország hozott, már kezdik meghozni gyümölcsüket a szomszédokkal való viszony javulásában.

Hácha elnök válaszában annak a reménynek adott kifejezést, hogy az állam megtalálja a jobb élet felé vezető utat.

Prágából jelentik: A Prager Abendzeitung szerint Chwalkowszky cseh külügyminiszter pénteken, vagy szombaton, közvetlenül Ribbentrop hazatérése után Berlinbe utazik.

Varga Béla dr. unitárius püspök gyásza. Torda. Saját tud. Sulyos gyász érte dr. Varga Béla kolozsvári unitárius püspököt. Edesatyja Varga Dénes nyugalmazott gimnáziumi igazgató 90 éves korában Tordán elhunyt. A köztisztelőben álló aggyastyán halála városeezerte osztatlan részvényt keltett. Halálát fián dr. Varga Béla unitárius püspökön kívül, leánya Varga Ilona unitárius polgári leányiskolai tanárnő gyászolja.

Vasárnap nyílik meg a váradvelencei Katolikus Ház karácsonyi vására. Vasárnap, december 11-én délután 5 órakor nyílik meg a nagyváradvelencei Katolikus Házban a karácsonyi kiállítás, amelyet hetek óta nagy gonddal készítenek elő a lelkes rendezők. A karácsonyi kiállítás felel a népművészeti, háziipari kiállítás mellett a magyar nép munkakincsét, a művészvilág produktumait. Az ezernyi látnivaló mellett gondoskodott a rendezőség számtalan szórakoztató meglepetésről is. Esténként izletes vacsorák lesznek. A kiállítás rendezésében részt vesz a városrészes egész katolikus társadalma Bazilli Mihályné védnök-nő irányítása mellett. A kiállítás minden nap délelőtt 10 órától a késő esti órákig marad nyitva.

Másodszor is elítélték a szatmári illetőségi bizonyítványok hamisítottait. Saját tud. A nyár folyamán a hiripi községhezán sulyos visszaéléseket fedeztek fel. Megállapították, hogy Velnitán Vasile segédjegyző a hivatalos pénz jórészt a saját céljaira fordította. Velnitánt letartóztatták és a szatmári ügyészségre kísérték. Az ügyészségen éppen ebben az időben beadották felül az állampolgársági revízió során bezárt iratcsomókat. Az egyik ügyésznek feltűnt, hogy a Velnitán aláírásával ellátott illetőségi bizonyítvány feltűnő számmal szerepel az iratok között. Fagatni kezdte a segédjegyzőt, aki elbeszélte, hogy egy Lebovics Izidor nevű szatmári kereskedő rábeszélésére illetőségi bizonyítványokat hamisított olyan zsidó vallású egyének részére, akik 1918. évi tartózkodásukat nem tudták igazolni. A törvényezők Velnitánt háromévi, Lebovicsot kétévi, a bizonyítványok hamisítottait pedig fejenként hathónapi fegyházra ítélték. A tábla most az ítéletet teljes egészében jóváhagyta.

Nagysikerű Mária-ünnepség Máramaroszigeten. Saját tud. Nagyszámú közönség jelenlétében tartotta meg a máramaroszigeti római katolikus egyházközség Mária-ünnepét. Az ünnepség keretében a római katolikus egyházi énekkar, — Sziklay Géza karnagy vezetésével — továbbá különböző zeneszámokkal és szavaltatokkal: Király István, Urafcsik Cs., Ateberger Sándor, Mirtsa Karila, Kácovszky Mancsi, Brémer Sári, Medveczky István, Urafcsik Jolánka, Béres Sisi, Dobos Gizli, Elek Márta és Béres Teri szerepeltek. A nívós műsor a Királyhimnusz elénekklésével ért véget.

Megkezdik a gázálcok szétosztását. Bucurestiből jelentik: Az érdekeltek tudomására hozzák, hogy mindazok a polgári hivatalnokok, akik a főfőttes hatóságok révén kifizették a gázálcok költséget, rövidesen hozzájutnak a megrendelt gázálcokhoz. A szükséges mennyiségnek több, mint egyharmada rövidesen kiosztásra kerül, sőt ez a munka már folyamatban is van. A kiosztás fokozatosan a nagyvezérkar által megállapított sorrendben történik. Ugyancsak közhírre teszik, hogy a polgári lakosok is megrendelhetik az arcméretüknek megfelelő gázálcot, még pedig a nemzetvédelmi minisztérium által elfogadott és a katonai bizottságok által megállapított egységforma alapján. A gázálcokat a Sarogáz és Antigáz nevű bucaresti vállalatok szállítják a katonai bizottság ellenőrzését jelző plombával. Ebben az évben a gázálcok hivatalosan megállapított ára 640 lei az eladás helyén, de az összegben nem foglaltatik a forgalmi adó.

KÖZGAZDASÁG

Vegyileg elemzik a külföldre szállítandó búzát

A mezőgazdasági kamarák és az exportőrök fedezik a vegyvizsgálat költségeit

Bucuresti. Saját tud. Az egyik fővárosi lap jelentése szerint, annak dacára, hogy némi áremelkedés tapasztalható a búzapiacra, a búza még mindig az utóbbi évek nehézségeivel küzd.

Az állam hatalmas áldozatokat hoz az árak érdemleges fenntartására. A hivatalos lap legutóbbi számában határozat jelent meg, amelynek értelmében a földművelésügyi minisztérium elhatározta, hogy december 1-től kezdve a mezőgazdasági kamarák költségvetéseiben kell előirányozni az exportbúza analízisére szükséges összegeket — és az analízist végző szakemberek költségeit. A költségek fedezésére egyébként az exportáló cégekre is vetnek ki illetéket. Az illetéknek nem szabad meghaladni vagononként a 150 leit. Öt vagonnál nagyobb szállításkor az illeték vagononként 100 lei.

Számok az őszi vetésekről és az őszi szántásokról.

A földművelésügyi minisztériumhoz eddig beérkezett adatok alapján 2 millió 703.441 hektár területet vetettek be búzával 56 megyében. Rozsot 53 ezer 607 hektáron vetettek 52 megyében. Őszi szántást 2 millió 701.129 hektáron végeztek 52 megyében. Ez az adat azt igazolja, hogy örvendően szaporodik az őszi szántást hasznosnak tapasztalók tábora, mert ilyen nagy területet még eddig egyetlen esztendőben sem szántottak föl.

Nagy a visszaesés az elmúlt évi kivittel szemben.

Egyik lapársunk adatokat közöl Románia ezévi gabonaexportjáról. Az adatok szerint nagy visszaesés mutatkozik az elmúlt évvel szemben, amennyiben 1938 november 1-ig 1

millió 9818 tonna gabonát szállítottunk külföldre, ezzel szemben az elmúlt évnek ugyanabban a szakában 2 millió 118.082 tonnát. Az ezévi vásárlók országoként a következőképpen oszlanak meg: 1. Németország vásárolt 396.398 tonnát, Cseh-Szlovákia 127.800 tonnát, Görögország 125.877 tonnát, Belgium 74.146 tonnát, Anglia 37.795 tonnát, Svétz 37.294 tonnát, Franciaország 26.908 tonnát, Olaszország 25.203 tonnát, Dánia 31.298 tonnát, más országok 116.631 tonnát.

Az 1938 október hónapban 152.071 tonna gabonát szállítottunk külföldre, ezzel szemben az elmúlt év októberében 243.400 tonnát.

Nincs visszataszítóbb, mint a száj kellemetlen szaga...

Az autóbuzson, villamoson, színházban, moziban vagy táncteremben a lehető legvisszataszítóbb benyomást teszi szomszédunk vagy szomszédnőnk rossz lehellete. Igaz, hogy ennek a szagnak valamilyen oka van, de az ok nem menti az okozatot, hanem még súlyosbítja a bűnt! Mert bűn az, ha egy civilizált ember elhanyagolja egészségét annyira, hogy kibírhatalanná válik a társasága azoknak, akikkel beszélget, vagy akár csak a közelében is áll. A száj kellemetlen szaga főleg gyomrunk rossz működésétől függ. A hiányos emésztés a gyomorban, vagy a rendetlen evés, erjedés, romlás folyamatot, a savak mennyiségének csökkentését, illetőleg fokozását idézi elő és ennek következtében gyomorgörcsöket, sőt súlyos gyomorbajokat és bélbetegségeket is okozhat. Eme betegségek gyógyítására a ma már világhírűvé vált GASTRO D.-vel rendelkezünk, amit orvosok is ajánlanak.

Gastro D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy megrendelhető 135 lei utánvét mellett Császár E. gyógyszerárában, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

Hatezer leire emelkedett a tengeri vagononkénti ára

A téli nagyvásár érdekes árhullámzásokat eredményezett a terménypiacon

Most tartották meg a téli nagyvásárt, amely egyes terményekben nagy keresletet mutatott. Az árak a következőképpen alakultak:

Búza árak változatlanok, 350—380 lei mázsánként.

A rozs ára javult, mert a magas tengeri árak miatt a gazdák kezdik takarmányozásra felhasználni. A kínálat gyenge volt. Árak: 270—290 lei.

Zabban a kínálat is, a kereslet is kevés volt. Árak: 380—400 lei.

Árpa — a nagy exportra való tekintettel, dött az árak, vagononként ezer leiel. Belföldön is nagy a kereslet. Az árak minőség szerint 380—430 lei között mozognak mázsánként.

Tengeriben a gyenge kínálattal szemben igen nagy volt a kereslet. A külföld, de főleg Németország felé erősen fellendült az export, úgy, hogy pár nap alatt vagononként 5—6 ezer lei emelkedés mutatkozott. A tengeri ára egyébként vidéki állomásokon 300—320 lei mázsánként, de akiknek Constantában tárolt árujuk volt, 400—420 leit is elértek.

Lóhere magban élénk az üzlet. Szép áruért 20—21 leit is adtak kilónként.

Ezzel szemben lucerna alig van és az 52—55 leies kilónkénti ár voltaképp csak papíron szerepel.

Napraforgómagban Németország felé megindult az export, de az exportőrök az utóbbi napokban leállították a vásárlást. Vagononként 36—38 ezer lei határállomáson, elvámolva, de ez az ár csak névleges, mert üzletkötés nem történt.

Tökmagban kicsi készlet található, a minőség is gyenge és külföld érdeklődése nagyon vontatott.

Kistermelőktől vásárolt, rostálatlan áru 5—550 lei, az exportőrök minőségileg garantált áruért elvámolva 670—680 leit fizettek.

A bánási gabonapiacra a tengeri irányzata szilárd és a búza irányzata is barátságosabb. A tengeri iránt nagy érdeklődés mutatkozik, míg a búza iránti kereslet valamivel lanyhább. A többi gabonanemű iránt az érdeklődés csekély és a piac üzletlenszerű. A piaci árak a következők: temesi búza 78 kilós 360, torontáli búza 380, tengeri 270 örléképes tengeri 285, zab 380, takarmányárpa 300, tavaszi árpa 380, korpa 270, őtökmag 730, új tökmag 650, muharmag 310, napraforgómag 350, kismalmi liszt a 30/70-es beosztásból 720, nagyalmi liszt 740 lei százkilónként. A lóheremag 18 és a lucernamag 52 lei kilónként.

Rendezték a szeszszindikátus és monopólium közötti függő kérdéseket

Minden gyárra nézve kötelezővé vált az 1938—1939 évi kvóta

Bucurestiből jelentik: A szeszmonopólium vezérigazgatósága a szeszszindikátussal megállapodást kötött, amellyel nemcsak az 1938—1939 szesztermelési időszakra, hanem a megelőző három évre, tehát az 1935—1938 időszakokra nézve megoldja az árak körül keletkezett differenciát. A megegyezés szerint a szeszmonopólium literenként 19 leiert ab gyártelep veszi át a szeszt és ezen az áron számolják el az előző három évben fizetett előlegeket. A három éven át átadott szeszmenyiség ellenértékére nézve már perek voltak folyamatban, amelyeket most visszavonnak.

Ugyanakkor a szeszkvóta szabályozása tárgyában is döntés történt. A pénzügyminisztérium ugyanis jóváhagyta a szeszszindikátus által készített elosztási tervet és így az minden szeszgyárra nézve kötelező lett. A szeszszindikátus kvótatervezetét ezt megelőzően már az összes szeszgyárak elfogadták a besszarábai O. Vasalopol és a Peretz-féle gyárak kivételével, amelyeknek vezetői egyrészt bünvádi feljelentést tettek a szeszszindikátus vezetői ellen, másrészt a bucaresti ítélőtáblához fordultak a kvóták megállapítása iránt. A bünvádi feljelentés tárgyában már korábban megszüntette az ügyesség az eljárását, míg az ítélőtáblán kitűzött ügy a miniszteri rendelet folytán tárgyalanná vált.

Egymilliárd lei alaptőkéjű Mezőgazdasági Bank alakul

Az állam 20 éven át évi 100 millió lei hitellel támogatja és 500 millió lei erejéig részvényese lesz a banknak

Bucurestiből jelentik: Röviden megemlékeztünk már arról, hogy a Nemzeti Agrárhitelintézetet bankká alakítják át és ezzel működési körét kiterjesztik, tevékenységét ruganyosabbá változtatják. Az új bank a mezőgazdasági hitel nyújtásánál nem ragaszkodik az eddigi feltételhez, amely szerint a Credit Agricool csak talajjavítási célra adott kölcsönt, hanem hosszulejratú kölcsönt fog adni a beruházásokra, rövidebb lejratú kölcsönöket pedig a termés értékesítésére és ezáltal bekapcsolódik a gabonakereskedelembé is, míg a mezőgazdasági ipar finanszírozásával az iparnak ezt az ágát irányítani fogja.

Az Agrárbank három hitelkategóriával fog dolgozni:

3—12 hónapos hitelt ad a termelés és terméserértékesítés céljára.

1—15 éves hitelt az élő és holt felszerelés emelésére.

30 évig terjedő hitelt talajjavításra, tagosításra és földvásárlásokra.

A bank alaptőkéje 1 milliárd lei lesz, amelynek felét az állam jegyzi le és ezenfelül az állam 20 éven át évi 100 millió lei kölcsönt ad, amelyet a költségvetésbe iktatnak. Az alaptőke másik felének jegyzésére jogosult minden szövetkezet, valamint minden pénzügyintézet, amely mezőgazdasági hitelnyújtással foglalkozott, vagy azzal foglalkozni fog, valamint a mezőgazdaság körébe vágó tevékenységet fejt ki. A banknak ugyanazon privilégiumai lesznek, mint amelyekkel már a Credit Agricool is rendelkezett, ezenfelül váltótárca állományát a váltó tényleges átadása nélkül, egyszerű váltóborderou utján számíthatja le.

A nagyváradi mozgóképszínházak másora:

APOLLÓ: TAMÁS BÁTYA KUNYRÓJA.
SCALA: TITOKZATOS TESTAMENTUM és VÉGE A VALSAGNAK.
DORIAN: COLIBRI MAMA.
CORSO: TAMARA.

LEGUJABB

Nem lesz több zsidó Németországban

A rohamosztagosok lapja visszafenyegette a bér-gyilkossággal fenyegető amerikai zsidókat

Berlinből jelentik: A Scharzer Korps, a nemzeti szocialista védőszervezet hivatalos lapja feltűnő cikket közöl a zsidók ellen. Nemrég ugyanis egy amerikai lapban olyan nyílt levél jelent meg, amelynek írója azt tanácsolja, hogy néhány halálraíteltet boesássanak szabadon és küldjék Németországba, hogy a birodalom vezetői ellen merényleteket kövessenek el.

— Azon a napon, — írja a német lap, — amelyen egy zsidó, vagy zsidók által felbékelt orgyilkos fegyvert emel Németország valamelyik vezető férfija ellen, nem lesz több zsidó Németországban. Azt hisszük, hogy elég érthetően fejeztük ki magunkat.

Ujabbán a következő zsidóellenes intézke-

déseket hozták Németországban.

A német birodalmi belügyminiszter rendeletileg, visszamenő hatállyal kizárta a zsidókat az összes községi javak hasznélvezetéből. Kedden az illetékes minisztériumok megbízottai újabb zsidó-rendeletekről tárgyaltak, amelyek már a legközelebbi napokban megjelennek. Hírszerint arról is szó van, hogy a zsidókat olyan ismertető jellel látják el, hogy bármelyikük és bármikor megkülönböztethető legyen a németektől.

Göckingenben megtiltották a zsidóknak a városi társaságkocsik használatát. A zsidó kézen lévő Mendelson bankház önkéntes meg-egyezés alapján beleolvad a Deutsche Bankba.

Bizakodó légkör Párizsban a francia-német nyilatkozat aláírása után

A német sajtó a franciák nyugati és a németek keleti érdekerületéről

Párizsból jelentik: A francia-német béke-nyilatkozat aláírása és az azt követő megbeszélés bizakodó légkört teremtett Párizsban. A sajtó benyomása az, hogy a német-olasz tengely változatlanul továbbra is fennáll, de Németország őszintén óhajtja Franciaországgal való összebékülést. A lapok hangoztatják, hogy a nyilatkozattól nem szabad csodákat és azonnali gyakorlati eredményeket várni, de a két ország viszonyában beállott javulás jelentőségét sem szabad lekicsinyelni. A szélső baloldali sajtó viszont fenntartásokkal fogadja a kétoldalú egyezmények rendszerét.

Berlinből jelentik: A német sajtó a francia-német nyilatkozat batása alatt áll. A Berliner Börsezeitung megállapítja: a nyilatkozat joggal hangoztatja, hogy a Németország és Franciaország közötti jóviszony az európai béke nagyon lényeges biztosítéka. Ebben az értelemben a nyilatkozat a berlin-római tengely sikere is.

A Deutsche Allgemeine Zeitung így ír:

— Egyes francia és angol lapok, amelyek-

nek szívügye a német-olasz viszony megzavarása, most azt szeretné megállapítani, hogy a nyilatkozat a német-olasz viszony meglazítását jelenti. Teljes nyomatékkal meg kell állapítani, hogy ez a felfogás egyáltalában nem felel meg a valóságnak és csak azoknak a kombinációja, akiknek szemében továbbra is tüske a róma-berlini tengely, mint a német külpolitika meg-ingathatatlan alapja.

A Völkischer Beobachter így ír:

— Franciaország természetes élettere az európai nyugat és földrajzi fekvésénél fogva tengerentúli birodalma számára két nagy tengerre van szüksége. Németország élettere Középeurópa és a közelkelet, amit a german népek elhelyezkedése jelöl meg sorsszerűen. Mindkét nép tehát ellenkező irányba tekint és háttal áll egymásnak. A Párizsban aláírt nyilatkozat világos és szabatos kifejezése ennek a természetes viszonyoknak, első ízben a francia-német történelemben.

A magyar lakosság létszáma Cseh-Szlovákiában

Pozsonyból jelentik: A magyar kultúr-tanács ismét felszólította a pozsonyi szlovák rádiót, hogy tartózkodjék a magyarellenes és a magyarsággal szemben barátságtalan magatartástól, mert ez a magyarságot csak elkieseríti. A felszólítás egyben közli, hogy mindaddig magyar ember a másorra nem jelentkezik, míg ezzel a tendenciával a rádió fel nem hagy.

Prágából jelentik: A cseh statisztikai hivatal közleménye szerint a második cseh-

szlovák köztársaság lakosainak nemzetiségi megoszlása a következő: Cseh-Szlovák: 8 millió 527 ezer; orosz: 512 ezer; német: 337 ezer; magyar: 100 ezer 379; lengyel: 4157; zsidó: 126 ezer 310.

Érdekes, hogy a „Ceske-Slovo“ estilapja szerint a magyarok száma 290 ezer. A magyar párt részéről végzett becslés szerint a Csehországban élő magyarok száma körülbelül 150 ezer.

Lengyel törvényjavaslat a zsidókérdésről

Varsóból jelentik: Politikai körökben elterjedt hírek szerint legközelebb benyújtják a törvényhozásban a zsidókérdésről szóló törvényjavaslatot. A törvényjavaslatról más még nem szivárgott ki, mint annyi, hogy a korlátozó intézkedések a frontharcosokat és az 1918 november 11 előtt kikeresztelkedett zsidókat nem érintik.

Belgiumban a kormányra adott bizalmi szavazat után is kiújult a kormányválság

Brüsszélből jelentik: A kamarai szavazás után Spaak miniszterelnök elzárkózott minden nyilatkozattól és kihallgatásra ment a királyhoz. A kormány ugyan nagy többségű bizalmi szavazatot kapott, de éppen a miniszterelnök pártjának, a szociáldemokratáknak a többsége megtagadja bizalmát a kormánytól. Valószínűnek tartják, hogy a szocialista miniszterek kénytelenek lesznek lemondani és ezzel súlyos válság áll elő, ami a kamara felosztására vezethet.

Alelnökválasztás a magyarországi parlamentben

A nyilas-mozgalom 50 vezetőjét a rendőrbíróság internálásra ítélte

Budapestről jelentik: A képviselőház szerdán délelőtt választotta meg a Ház két alelnökét. A kormánypárt jelöltjeit: Bobory Györgyöt és Szinnyey-Merse Jenőt nagy többséggel, és pedig az előbbi 157, az utóbbit 138 szavazattal választották alelnökké az ellenzéki jelöltekkel szemben. Ezen a napon választja meg az új elnökséget a felsőház is.

Budapestről jelentik: A nyilasok lapja, a Magyarország azt írja, hogy Széchenyi Lajos grófot, a hungarista mozgalom helyettes vezetőjét, a rendőrbíróság internálásra ítélte, azal az indokolással, hogy ő szervezte a legutóbbi tüntetést és az összeesküvésért ő a felelős. A lap szerint Széchenyi grófot 49 nyilas társával együtt szállítják internáló táborba.

Arcárciketek

Allást nyec
szavanként 2 lei

1-ére
szobalány jó bizonyítvannal felvétetik. — Nagyvárad, Str. Ciorezariu 30 szám.

Allást keces
szavanként 1 lei

40 ezer lei
kp. garanciával rendelkező perfekt román-magyar levelező és könyvelő, pénztárnok, vagy más bizalmi állást keres. Cim: „Szerey javadalmazás“ jellegre a kiadóhivatalba

Lakás

szavanként 3 lei

Kiadó

1 és 2 szobás lakás. — Ugyanott jó állapotban levő varrógép eladó. — Nagyvárad, Str. Codri-lor 11. szám.

Nagy
utcai szoba kiadó. — Nagyvárad, Str. Andrei Muresan 3. szám.

Elegáns
szoba azonnal kiadó. — Nagyvárad, Oltenia-u. 2. szám.

Adás-vétel

szavanként 3 lei

Női télikabát
szövetruha, hicipő eladó. Nagyvárad, Str. Scoalei 10. szám.

Illatszertár,
több évtizedes, előkelő üzlet, nagy raktárral, Temesváron, családi okok miatt eladó. Érdeklődők forduljanak dr. Czumbel Károly ügyvédhez, Nagyvárad, Str. Miron Cristea 13.

Fekete
férfi hosszú télikabát, jó állapotban, fekete báránnyal bélelve, — olcsón eladó. Nagyvárad, A. Muresanu 5. utcai lakás.